

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy héra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy héra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 104.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOZSEF.

Péntek, március 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérlekk: A dolgozó nemzet.
- Az új román király.
- Arad ünnepe.
- Egy aradi csőd jogesetei.
- Férjgyilkos uriaszony.
- Bűnti prédikációk.
- „Szinésző” a rendőrségen.
- Az erdélyi bankgyár.
- Öngyilkos aradi huszár.
- Dóry Margit Caudray Emillről.
- Barabás az ifjusághoz.
- Aradtól Pestig.
- Tárca: Egy asszonyról, aki majdnem császárné lett. Irta: Jobbágy Endre.
- Csarnok: Csöndes tragédiák. Irta: M. Lákatos Jolán.

A dolgozó nemzet.

Arad, március 15

Uj fordulat egy ezeréves drámában: Egy nemzet ezer év óta küzd, oltalmazza régi intézményeit, nyelvét és nemzeti egyéniségét. Tízszerez ellenség sokszor visszaszorítja, de intézményei, nyelve, faji jellege mindig megtisztulva, új szépségben ragyogva kerülnek ki a küzdelemből.

A maga intézményeiért küzdő nemzetnek van egy segítőtársa — a dolgozó nemzet.

Soha nehezebb, szentebb hivatás nem állott a dolgozó nemzet előtt, mint ma. Ami a politikában az alkotmány-küzdelemben elveszett, azt a gazdasági munkának, a nemzeti munkának kell — legalább részben visszaszerezni. Az elmaradt törvényeket életre való, kenyeret

adó alkotásokkal, — s az elmaradt gazdasági önállóságot a magyar cikkek fölkarolásával, az osztrák ipar kérielhetetlen bojkottjával. A politikai villongásokban meggyöngült nemzetet az által kell erősíteni, hogy új keresetforrásokat nyitunk előtte, s kettős mérvben használjuk ki az erőket, a melyeket a természet nekünk adott. S ha az állami élet sivársága nem utalna erre, nemzeti kötelességgé tenné az Amerikába özőnlők rengetege. A főváros egy testületében épen tegnap tartottak fölolvast, amely szerint tavaly Amerikának az összes európai államok közül Magyarország adta a kivándorlók legnagyobb kontingensét.

Számolni kell ezekkel a körülményekkel, mert a nyomor éles kiáltását a legszebb szavak, a legragyogóbb eszmék nem képesek elhallgattatni. Ennek a nyomornak a következménye, hogy a mezei munkásság előre bejelenti a háborút, tervszerűen készíti elő nyárára az arató sztrájkot.

A magyar mezei munkás egy hónap alatt keresi meg jéformán egész esztendői kenyerét: bármilyen nagy is ez az egy hónapi bére, egész esztendőre elosztva mégis nagyon kevés. Ezért olyan látogatottak a Cunard Line kényelmes berendezett hajói.

Magyar vállalkozó szellem, tudás, rendithetetlen szorgalom, mutassanak új utat a küzdelemben a dolgozó nemzetnek. Sokszor elhangzott igazság, de még mindig nem ment eléggé a magyar nép köztudatába, hogy nem elég a nyers termé-

nyeket kicsalni a földből, hanem azokat meg kell nemesíteni és értékében megsokszorozva kell forgalomba hozni

Arad városa gyáripart akart teremteni, s mindenütt kereste az erre vezető módokat, csak ott nem, a honnét a legtermészetesebb utja vezetett volna: a mezőgazdaságban. Mint nagy mezőgazdasági vidék központja, Arad a mezőgazdasági iparnak lehetne fő-állomása. A mezőgazdasági terményeket értékesítő iparágak közül egyedül a malom- és szeszipar indult korán virágzóknak. — Pedig e kettőn kívül még igen sok tere van a mezőgazdasági iparnak. Sajnos, földbirtokos osztályunkból hiányzik az igazi vállalkozó szellem, hogy vármegyénkben a mezőgazdasági ipar erőteljesebb lendületet vehessen.

Hol marad az állati termények földolgozása, mikor se szeri, se száma azoknak az iparágaknak, amelyek ily módon egymást kölcsönösen kiegészítve, virágozhatnak?

Viruló mezőgazdasági ipar megsokszorozza a magyar föld jövedelmét és egész esztendőn át tisztességes keresetet nyújt a magyar népnek. Fogjunk hozzá a munkához és ne ijedjünk meg az akadályoktól. Hitelre, kereskedelmi szellemre, technikai ismeretekre és tanult munkásokra van szükségünk, de ezek között a föltételek között egy sem elérhetetlen. Még ha száz akadályra találnánk is, bizzunk benne, hogy minden akadály csak fejleszteni fogja a magyar vállalkozó és a magyar munkás intelligenciáját.

Mindezeknek a kérdéseknek pedig

Egy asszonyról,

aki majdnem császárné lett.

Irta: Jobbágy Endre.

Bismarck mondja el emlékezései során, hogy amikor III. Napoleonnal való első találkozás után IV. Frigyes Vilmos császár egy ízben étkezés közben megkérdezte tőle, mi a véleménye a fiatal francia imperátorról, ő (Bismarck) így felelt a kérdésre:

— Louis Napoleon esztét a szívének rovására tulbecsüli.

A német császár nevetett ezen az ítéleten, mert azt hitte, hogy ez is azon paradoxonok közül való, a melyekről Bismarck már azon időben híres volt. A történelem azonban utóbb kitűnően igazolta Bismarcknak ezt a nagy emberismeretre valló kijelentését. Tudvalevő, hogy III. Napoleon korántsem volt az a kegyetlen zsarnok, aminek a decemberi államcsíny következtében tartották kortársai, hanem inkább meglehetősen lágy szívű ember, akit mellesleg még nagyfokú szentimentalizmus is jellemez.

Különösen akkor válik nyilvánvalóvá ez a szentimentalizmus, amikor olyan krónikákban lapozunk, amelyek III. Napoleonnak szerelmi életét tárgyalják, vagyis azokat a viszonyokat, a miket — tradíciója volt a francia uralkodóknak — a császár korának egyes kiválóan szép asszonyaival ápolta. III. Napoleonra nagy befolyással voltak az asszonyok. A felesége is — Eugénia császárné — de ezen kívül más asszonyok is, akik kényük kedvük szerint hajlíthatták az uralkodónak lágy és lobbanékony szívét. Azok között, a kiknek viszonya volt III. Napoleonnal, kétségkívül a legérdekesebb asszony miss Howard, aki hogy császárnévé nem lett, igazán kevésen mult.

Miss Howard egyénisége már magában véve is elég érdekes lenne ahhoz, hogy erről a történelmi viszonyról megemlékezzünk, ámde azonkívül alkalom is kínálkozik, a mely aktuálissá teszi a remincenciát. A francia lapok a napokban III. Napoleonnak egy eddig ismeretlen levelét közölték, amelyben miss Howardnak kelt védelmére, kerülő uton, úgy, hogy magát védte. . . Erről azonban alább. Nézzük előbb ki volt ez a rejtélyes Howard asszony, a ki majdnem hogy trónjára került a világot hódító első Napoleonnak és aki, talán ha ő lesz a nagyravágyó Montyo Eugénia helyett az utolsó francia császárnak élettársa, meg tudja akadályozni a fenyegető katasztrófát, amely így menthetetlenül bekövetkezett.

III. Napoleon még mint Napoleon herceg tudvalevően Londonban élt mindaddig, míg nem a 48 lki forradalom kitörése és a második köztársaság kiküldése után visszatérhetett Párisba, ahol is a köztársaság elnökévé választották. Londoni tartózkodásának idején, a fiatal herceg korántsem élt fényesnek nevezhető anyagi vi-

szonyok között és megiehetősen szüksége volt arra a segélyre, amelyben a bonapartisták részesítették. A szűkös viszonyok ellenére a herceg élénk részt vett a high life társadalmi életében és így történt, hogy egy ízben megismerkedett miss Howarddal, akinek akkoriban igen előkelő szalonja volt, amelynek látogatóihoz tartoztak nemcsak a Londonban élő bonapartisták, mint Persigny, Mocquard, Edgar, Ney és Bacciochi gróf, hanem az angol arisztokráciának is a színe java.

Miután a herceg megismerkedett a rendkívül szellemes és amellelt — kortársai szerint — feltűnően szép asszonnnyal, csakhamar bizalmas barátság fejlődött ki közöttük, amely utóbb szerelmes liaisonra vezetett. Napoleon őszinte ragaszkodással viseltetett szívének hölgyéhez és erre vall az is, hogy a mikor 1848-ban a republikánusok elnökévé választották és a herceg immár visszatérhetett hazájába, akkor miss Howardot is magával vitte Londonból Párisba. Ebben az időben Napoleon herceg annyira rajongott a szép angol asszonnnyért, hogy nőül is akarta venni és az egész terv csak a miss Howard ellenkezése miatt dőlt dugába. Valóban rejtély, miért ragaszkodott Howard asszony ahhoz, hogy kedvese legyen a hercegnek és miért nem fogadta el kedvesének kezét, amikor ez felkínálta neki azt. Lehet, hogy azért, mert úgy érezte, hogy míg a herceg kedvese nyíltan lehet, addig házastár-

napirendre kell kerülni. Mert azt bizonyára egyetlen politikai párton se fogják vallani, hogy amíg az alkotmányválság sorsa jobbra vagy balra el nem dől, szünetelnie kell minden másnak.

Ép ebben az időben kell gazdaságilag szervezkedni, hogy az ország a hosszúra nyúló megpróbáltatásokat anyagi katasztrófa nélkül bírja ki.

Az új román király.

(Károly király lemondása. — A népszerűtlen trónörökös. — II. Károly.)

Arad, március 15.

Hirt adtunk arról, hogy Károly román király a lemondás tervével egész komolyan foglalkozik. Ez a hír napok óta tartja magát minden cáfolat nélkül az egész európai sajtóban s így alig kétséges, hogy a lemondás előbb utóbb bekövetkezik. Bukarestből jött jelentés szerint a lemondás csak az év végével várható, aminek az a magyarázata, hogy a király nem akarja a dinasztia letelepülésének negyvenedik évfordulójára rendezett nemzeti ünnepségeket elrontani. A lemondás oka: fáradtság és betegség. Azonban azok a romániai politikai pártok, melyek a királyt politikai ellenségeskedésben állanak, azt híresztelik, hogy a lemondásra azok a politikai és gazdasági reformok adják az okot, amelyek most már elkerülhetetlenek, de amelyek a királynak nem tetszenek. Ezek a reformok: az általános választójog és a falusi népesség gazdasági és politikai színvonalának emelése.

A lemondás hírével egy időben kelt szárnyra az a kérdés: ki lesz Károly király utóda? Ferdinánd trónörökös, a király testvérének öcsese, nem népszerű ember: a politikai pártok közül is csak a konzervatív pártnak egy töredéke rekonszenvez vele, a népnek pedig egyáltalán nem kedves: épp olyan kevésbé kedvelt személyiség a hadseregben, amelyben természetesen nagy rangot visel. Romániában mindig nyíltan beszélték, hogy Ferdinánd herceg nem jut trónra soha. Előbb alkoholista volt, utóbb abban hagyta az ivást, de annál szenvedélyesebben dohányzott, ami teljesen megrontotta az egészségét. Vagy hat esztendővel ezelőtt nagybeteg volt, le is mondták róla az orvosok, fölvetve a halotti szentséget is, de meggyógyult. Egészsége nem lett azóta sem, de a katonai szolgálatot ellátja ma is.

Allítólag a királynak is az volt a szándéka, hogy meghagyja a herceget katonai állásában s közvetlen utódjává a kis herceget, a trónörökös fiát: Károlyt teszi. Régebben nem hitték, hogy a királynak ez lenne a terve, most azonban már nyilvánvaló, hogy Károly király csakugyan foglalkozik ezzel a gondolattal. A királyt hír szerint ez az alternatív terv foglalkoztatja: vagy átadja a trónt Ferdinánd herceg trónörökösnek s aztán nyomban és teljesen visszavonul, vagy a tizenhárom esztendő Károly herceget ülteti trónra, öt esztendőre melléje adja az apját, Ferdinánd herceget, de egyúttal ő maga is vigyázni fog a gyermekkirály és a régensherceg lépéseire; aztán, ha Károly herceg már önállóan uralkodik és jól végzi a dolgát, akkor hagyja csak magára egészen Károly, immár exkirály.

Nem lehet kérdéses, hogy a király melyik módot választja a kettő közül. Bizonyára azt, amelyik az országnak is kedvesebb: hogy Károly herceget ülteti maga után a trónra. Ferdinándot már elmondott hibáin kívül azért sem szereti az ország, mert katolikus s mert az egyházával súlyos konfliktusa volt, ami a vallásos ortodox nép szemében nagy bűn. De nem szívesen látja a hadsereg sem, mert állásának betöltésére képtelennek és méltatlannak tartja, amit igen gyakran és egészen nyíltan meg is írnak a katonatisztek az újságokban.

Az összeütközés, amely Ferdinánd herceg és a katolikus egyház között történt, ebből áll: A herceg protestáns hercegként vett el s a katolikus templomban csak a föltétellel adták őket össze, hogy a herceg reverzálist adott a születendő gyermek vallására nézve, hogy tudniillik katolikusoknak keresztelteti őket. Mikor a hercegi pár elsőszülött gyermeke, Károly herceg megszületett, a trónörökös az országnak tett ígéretéhez képest görögkeletinek kereszteltette. A bukaresti érsek kihallgatásra ment ekkor a királyhoz. Kérdőre vonta, hogy miért nem tartotta magát a herceg az egyháznak tett ígéretéhez? Mikor a király megmondta, hogy most már hiába rekriminál, az érsek jelentést tett a pápának. A herceg ettől fogva semmiféle összeköttetést sem tarthatott egyházával s amikor nagybeteg volt, akkor is pápai engedelem kellett hozzá, hogy meggyónathassék s föladhassék neki a halotti szentséget.

A trónörökös fia, a kis Károly herceg, apjával ellentétben nagyon népszerű, azonkívül pedig görögkeleti és tökéletes román.

Arad ünnepe.

A szabadság napja.

(Az ünneplő vidék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Sötét felhők alatt, de örömtüzzel a szívünkben értük meg a szabadság diadal-ünnepének ötvenötödik évfordulóját. A gondolatszabadságról akkor verte le a pesti ifjúság lelkesedése a bilincseket, akkor forrott össze a testvériség és egyenlőség szent eszméiben az egész nemzet. Es ez a nagyszerű megújulás tette egységessé, nagygyá, diadalmas hatalommá a nemzetet.

Aradváros polgársága és ifjúsága a tradíciókhoz ünnepelt ma s ünnepet ült a vármegye minden nagyobb községe. Kiemelkedik ezek sorából a kurtics-mácsai ünnepély, melyet Károlyi Gyula gróf rendeztetett.

Aradon.

Az eddigtilt eltérő, változott és szűkebbre szabott program mellett, de a régi lelkesedéssel ünnepelte meg Aradváros polgársága március 15-ikét. Az idén elmaradt az előző esti fátylasmenet, elmaradt ma az ébresztő, a szokásos felvonulás és a vértanú-szobor előtti ünnepség is, de azért egy szívvel-lélekkel ünnepelt a város apraja-nagyja s a hazafias lelkesedés lángja kétszeres tüzzel lobogott a szívekben.

(A templomokban.)

A lobogó díszben álló város főutcái már kora reggel élenkültek. A templomok felé sietett a nép. Kilenc órakor a minoriták templomában hálaadó mise volt, amelyen Csák Cirják dr. rendfőnök celebrált fényes segédlettel. A misén a város rászéről *Institoris* Kálmán polgármester vezetésével *Varjassy* Lajos h. polgármester, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Vérágh* Lajos főmérnök és több tisztviselő jelent meg. Aradmegyét *Dálnoki-Nagy* Lajos dr. alispán, *Schill* József főjegyző, *Boros* Iván tb. főjegyző, az aljegyzők és a központi tisztviselők képviselték. A negyvennyolcas honvédek *Simay* István elnök vezetésével, zászló alatt vettek részt a haza üdvéért könyörgő istentiszteleten.

savá csak titokban valhatna. És ezek után többre becsülte az előbbi, mint az utóbbi helyzetet. De lehet, hogy más oka volt elhatározásának, amelynek valódi rugója, talán mert nem is igen keresték, mai napig ismeretlen.

Tagadhatatlan tény azonban, hogy őszinte vonzalom fűzte egybe a szerelmeseiket. Erre vall például, hogy a herceg közvetlenül maga palotájának közelében bérelt lakást kedvesének, a rue du Ci-queban, ahol esténként meglátogatta az angol nő, és azzal sem törődött, hogy az arra járókelők felismerik. Egyébként egyszer meg is történt, hogy a népszerű elnököt, ki éppen kedveséhez surrant be, megismerte egyik polgártárs, aki aztán hamarosan még néhány jó republikánust gyűjtött maga köré és ezek, nem törődve az inconvenienciával, zajos tüntetést rendeztek Napoleon herceg dícséretére, ott, a szeretőjének háza előtt, éppen a mikor a herceg pásztorórán volt.

Vonzalmukat bizonyítja aztán még az a körülmény is, hogy Napoleon Lajos herceg, amikor mint köztársasági elnök beutazta Franciaországot, ebben az utjában mindenüvé magával vitte miss Howardot és intézkedett, hogy a hatóságok ne csak az ő számára, hanem a szeretőjének is gondoskodjanak lakásról. Erre az elszállásolásra vonatkozik az a levél is, amelyre felelőbb történet hívatkozás és amely mindennél tisztábban vet világot arra az ex-akonjugális

kapocsra, mely összefűzte az agglagény herceget és az angol asszonyt.

A levél úgy került nyilvánosságra, hogy valakinek hűségét árverezték a Hotel Droutban, a párisi árverési palotába: és egy szemfüles újságíró volt az, aki megvette a császár irását, — mint autogrammot. Azóta kikutatta a vevő a levél történetét is, amely rövidre fogva a következő:

Napoleon herceg mindenüvé magával vitte utján a kedvesét is és elszállásolta. Mikor Toursba értek, a nő számára André, ottani adófelügyelő házat jeleztek ki lakás gyanánt, ami annyival is inkább kényelmes volt, mert az adófelügyelő ur és neje az idő szerint Barezseben nyaraltak, a tenger mellett. Amikor azonban André megtudta, hogy akit lakására szállásoltak „csak” szeretője az elnöknek, igen megharagudott és panaszos levelet írt Odilon Barrot akkori belügyminiszternek. A miniszter a levelet megmutatta a hercegi elnöknek, aki néhány nappal utóbb levelet írt a miniszternek. Ez az a levél, amely most árverés alá került. E levélben — viszonyára és a kis kalamitásra vonatkozólag a következőket írja a herceg:

„Nem vádolok senkit és elismerem, hogy vétkecs vagyok, amikor törvénytelen viszonyokban keresem azt a szerelmet, amelyre szívemnek szüksége van. Amde ez ideig a helyzetem akadályozott meg abban, hogy megkönösüljek, amióta pedig megint idehaza

vagyok, azóta a kormányzat gondolatainak le tuiságos mértékben. Franciaországban ez idő szerint — sajnos — még nem szerezhettem jóbarátokat, se összeköttetéseket, amelyek javamra válnának, amikor nősülésemre kerülne a sor. A családi életet nem pótolhatja pedig más, mint az ilyen barátság és amikor ennek is híján vagyok, azt hiszem senki ellen sem vétkecs, amikor mindezt a hiányt azzal pótolom, hogy törvénytelen viszonyt folytatok valakivel, aki azonban a szívemnek drága.

Istenem, hány asszony van a világon, aki százszor bűnösebb, százszor gonoszabb és kevésbé nemes és önfeláldozó, mint az, aki André ur lakásán szállt meg és akiket André ur és felesége mégis szívesen fogadnak lakásukon, miért? Csak azért, mert azoknak az asszonyoknak törvénytelen forrjuk van, akiknek nevével leplezhetik becsületességüket. Utálom, miniszter ur, az ilyen példans szigorú, amely csak rosszul takarja az olyan sivár lelkiületet, mely elnéző önmaga iránt, de kérielhetetlen, amikor másokról van szó.”

Ime, Napoleon Lajos herceg szerelmének tagadhatatlan bizonyítékai. Mégis, miss Howardot nem vehették rá ezek a bizonyítékok arra, hogy nejjé legyen a hercegi elnöknek. Igaz, hogy utóbb az angol hölgy meg is bánta ezt a visszautasítást.

Ugyanezkor a református templomban *Csési Imre* lelkész, a görög keleti szerb templomban *Zsupánszky Szilárd* esperes tartottak istentiszteletet. Az izraelita templomban tartott istentiszteleten *Krause Jónás* helyettes rabbi mondott imát, a templomi énekkar pedig a Himnuszt és a Szózatot énekelte. Az istentiszteleten megjelent az izraelita hitközség előljárósága *Nemess Zsigmond* dr. elnök vezetésével, az izraelita elemi leány és fiúiskolák, valamint a felsőbb iskolák izraelita növendékei tanítók vezetésével, testületileg jelentek meg az istentiszteleten.

(A városházán.)

A városháza dísztermét és karzatait már zsúfolásig megtöltötte a közönség, amikor az istentisztelet után a hatóságok képviselői — élükön *Institúris Kálmán* polgármesterrel és *Dálnoki-Nagy Lajos* alispánnal — a 48-as honvédekkel a közgyűlési terembe vonultak. Az ünnep megkezdése előtt a tanárjaik vezetésével megjelent középiskolai ifjúság a *Kossuth nótát* énekelte.

Az ünnepélyt az állami tanítóképző intézet énekkara nyitotta meg a *Szózat*tal, melyet a közönség állva hallgatott végig.

Utána *Keszler Ede*, az aradi Színház tagja szokott művészetével elszavalta a *Bujdosó Rákóczi* című népballadát. A közönség a lendületes szavallatot zajosan megénekelte.

Ezután, *Barabás Béla* dr. akadályoztatása folytán *Nagy Sándor* dr. volt országgyűlési képviselő mondotta el nagyszabású, magasan szárnyaló ünnepi beszédét, melyet sokszor szakított félbe a közönségnek percekig tartó, zúgó éljenzése. Beszéde elején összehasonlította 1848. március 15-ének dicső vívmányait a francia forradalom termékenyítő eszméivel az általános emberi jogok szempontjából, majd ismertette a márciusi „tizenkét pontot” és így fejezte be rendkívül hatásos beszédét:

— Parlamentárizmus nélkül egy nemzet a rabszolgaságba süllyed. Egy nemzetről, egy nemzet felett senkinek sincs joga rendelkezni a nemzet tudta és beleegyezése nélkül. Rabszolga nemzet, elveszésnek induló az a nemzet, melynek anyagi és védereje fölött beleegyezése nélkül bárki is határozhat. A mai ünnepnapon önként fölül a kérdés, hogy vajon ünnepelni kell-e, vagy nem inkább tetemre hívni a hőérokat és megkérdezni, hogy mit csináltak azokkal a vívmányokkal, amiket 1848. március 15-ének

A december második államcsíny után, amikor Napoleon hercegből III. Napoleon lett és Franciaország császára, miss Howard szívesen lett volna neje a koronás kedvesnek, ám ennek ekkor már arra kellett törekednie, hogy olyan érdekházasságot kössön valamelyik uralkodó-család leányával, amely házasság megszilárdítja helyzetét a kissé még ingatag francia trónon. Ezek a házassági kísérletek ugyan kudarcra végződtek, ámde akkor már a császár szíve a Montijo Eugénia szépségének volt a foglya. Miss Howard napja leáldozott.

Howardot a csapás, úgy látszik, nem is verte le nagyon. Annyi bizonyos, hogy a szakítás nagyon simán történt. III. Napoleon egy millió frankot juttatott volt kedvesének, azonkívül kiterjedt földbirtokot ajándékozott neki és mindennek tetejébe grófnővé nevezte ki, Beauregard grófnővé.

Az újdonsült grófnő nem élt nagy kort. Alig negyven esztendőskorában halt meg, Párisban. A császárral való viszonyából egy fiú származott, akit III. Napoleon a Béchevet grófi névvel és címmel ruházott fel, de akiről szóló adatok csak a német-francia háború kitöréseig vezetnek. Akkor nyoma veszett a III. Napoleon törvénytelen fiának. Lehet, hogy ő is résztvett a háborúban, a melynek szerencsétlen hullámal elsöpörték a császárságot, a Bonaparte dinasztíát, a Tulériákat és elsodorták ennek a szerelmi regénynek legérdekesebb leveleit is . . .

köszönhetünk? Elsősorban ezeknek a derék agastyánoknak van joguk kérdezni, hogy mit tettek azokkal a vívmányokkal, amelyekért életük kockázatásával, öldöklő csaták véres tusaiban küzdöttek. Március 15-ike valameddig magyar lesz a hazában, mindenkor az igaz hazafiság apoteozisa lesz!

A frenetikus éljenzéssel fogadott beszéd után *Király Ernő* tanítójelölt igen szépen elszavalta a *Nemzeti dalt*, mire a lelkes lefolyású ünnepély a tanítóképző énekkarának énekével véget ért.

(Az iskolákban.)

Aradváros valamennyi iskolája ünnepelt ma. A tanárok, tanítók méltatták a nap jelentőségét, a növendékek pedig hazafias költeményeket és dalokat adtak elő.

A polgári fiúiskolában az ünnepély *Almási T. Pál* igazgató megnyitó beszédével kezdődött, mely után az összes jelenlevők elénekeltek a Himnuszt. *Ábrányi Emil* „Kossuth sirja” című költeményét *Záhorecz Lajos* IV. oszt. tanuló szavalta, mely után felzendült az ifjúsági énekkar dalja: „Kossuth Lajos azt üzenté” . . . A minden ízében hazafias ünnepély fénypontja *Preisinger Béla* tanár ünnepi tanítása volt. A nagy hatással elmondott beszédnek mintegy kiegészítése gyanánt hangzott el *Balogh János* IV. oszt. tanuló ajakáról a „Talpra magyar!” Ezután ismét ének következett: „Hej, Rákóczi, Bercsényi” . . . mely után *Knizse Imre* IV. oszt. tanuló *Petőfi Sándornak* „A hazáról” című költeményét szavalta el s utána ismét az ifjúsági énekkar szerepelt, előadván: „Garibaldi csárdás kis kalapja” . . . kezdetű dalt. Most *Kiss Dániel* II. oszt. tanuló *Petőfi Sándor* „Rákóczi” című költeményét szavalta el s végül az összes jelenlevők elénekeltek a Szózatot. A szavallatok között előfordult gyönyörű énekszámok *Ferch Ödön* édektanár vezetésével mellett nagyban hozzájárultak az ünnepély fényének emeléséhez. Az ünnepélyt *Almási T. Pál* igazgató beszéde rekesztette be.

(Az egyesületekben.)

Az *Asztalos Sándor-társaság* sikerült ünnepség keretében ünnepelte meg ma este nyolc órakor március 15-ét. Az ünnepélyt *Sófalvi György* elnök nyitotta meg, utána *Király Ernő* szavalta el hatásosan a „Talpra magyart.” Majd *Somló Ármán* dr. mondott magvas beszédet, a közönség zajos tetszésnyilvánításai közepette. Az ünnepély hazafias dalok éneklésével ért véget.

Az aradi *Szekely Otthon* ma este szintén sikerült ünnepélyt tartott. A Himnuszt elénekelése után *Bedő Árpád* dr., a kör elnöke gondolatokban gazdag beszédben méltatta a márciusi eseményeket, kitérvén a mai áldatlan viszonyokra is. A zajos tetszést keltő beszéd után a kör tagjai vacsorához ültek össze, amely után *Végh István* elszavalta saját szerzeményű költeményét. Ezután több pohárköszöntő hangzott el.

(Gájban.)

Gáj külváros lakossága ma délután nagy lelkesedéssel ünnepelte meg március 15-ikét. Az ünnepélyt *Mittner József* nyitotta meg, röviden méltatván a nap jelentőségét, azután *Avarfy Imre* dr. beszélt, majd *Nagy Sándor* dr. volt országgyűlési képviselő kitérő beszédet mondott a közönségnek. *Szántay Béla* indítványára a Budapesten tartozkodó *Barabás Bélát* táviratilag üdvözölték. Az ünnepelő közönség a Kossuth-nóta hangjai mellett oszlott szét.

A vidéken.

Kurtics, Mácsa és Aradszentmárton községek lakossága nagyarányú ünnepségek keretében ülték meg a szabadság napját. Reggel 9 órakor a kurticsi községhez előtt megjelent teljes díszben, zászlóval az önkéntes tüzoltó egyesület, az olvasó és az iparos olvasókör. Tíz órakor hatalmas kocsisorral mintegy 180-an indultak át Mácsára, hogy *Damjanich* sírját meg-

keszoruzzák. A mácsai határon megható jelet volt, amint 25—30 román ember levett kálppal, a *Kossuth nótát* énekelve várta a küldöttséget. Bent a községben sorfalat állva fogadta a kurticsiakat a Károlyi uradalom munkásainak serege és tisztikara, *Cselkó Árpád* uradalmi tisztartó vezetésével.

Az Aradszentmártonról átjöttekkel együtt most már a háromezer főnél többre rugó tömeg a római katolikus templomba vonult. Nagy részük azonban nem is fért el s künn, az utcán várakozott. *Magyary Pál* aradszentmártoni plébános ünnepi miséje után a hatalmas tömeg *Károlyi Gyula* gróf parkjába vonult, hogy letegye *Damjanich* sírjára a kurticsiak hatalmas babérkoszoruját, melynek szalagja nemzetiszín és fekete volt, ezzel a felirattal:

Kurtics hazafias közönsége — A nemzet vértanúinak.

A szent sír mellett az ünnepelők elénekeltek a Kossuth-nótát, mire *Nagy Béla* kurticsi gyógyszerész emelkedett beszédében fordult a vértanúk szelleméhez, a magyarság nehéz helyzetében tőlük kérve segítséget. Majd *Vásárhelyi Dezső* tartott lelkes hangú buzdító szónoklatot, amely után a koszorút a Himnuszt és a Szózat eléneklése közben letették a sírra. *Károlyi Gyula* gróf és neje az ünnepelőkkel együtt énekeltek, kis leányaik, a Károlyi grófkisasszonyok pedig magyar ruhában, nemzeti szín zászlót lengetve állottak mellettük. A Kossuth-nóta eléneklése után a gróf megköszönte a kurticsiaknak, hogy eljöttek vele ünnepelni s megígérte, hogy délután ő megy át Kurticsra. Erre a tömeg hazavonult.

Délután 3 órakor a kurticsi olvasóegylet nagytermében összegyűlt polgárság körébe érkezett *Károlyi Gyula* gróf és neje, *Friebeisz Miklós*, *Vásárhelyi Dezső*, *Purgly László* és neje, kiket Mácsáról nagyszámú közönség kísért át. Az összegyűltek erre az izraelita imaházba vonultak, ahol *Markovics Mór* rabbi mondott imát a magyar szabadságért. Ezután visszavonultak az olvasókörbe, ahol az iskolagyerekek énekkara *Weisz József* igazgató-tanító vezetésével a Himnuszt énekelte. Majd *Zachariás Árpád* jegyző tartalmas, hazafiságtól izzó beszédben megnyitotta az ünnepélyt, melynek kiemelkedő pontjai voltak *Weisz József* gyönyörű beszéde, *Fischer Mór* felolvasása és *Virág János* h. jegyző nagyhatású szavallata. Az ünnepséget *Pikler József*, az iparcskör elnöke zárta be szép beszéddel.

Az ünnepély után *Károlyi Gyula* gróf és vendégei megköszönték a nekik nyújtott élvezetet s visszatértek Mácsára. Este 200 terítékes banket volt, amely alatt számos lelkesítő, szép szónoklat hangzott el.

Kisjenő és Erdőhegy községe még sohasem tapasztalt lelkesedéssel ünnepelte meg a sajtószabadság napját. Délután három órakor az erdőhegyi református templomban istentisztelet volt, amelyen *Csiha Márton* lelkész költői szárnyalású imát mondott. Ezután a közönség az iparos körbe ment el, ahol az ünnepélyt az önképző dalárda éneke vezette be. A műsor második száma *Gellért Kálmán* nagyszerű szavallata volt. Az ünnepi beszédet *Seondy János* aradi tanítóképezdei tanár mondta. A költői hasonlatokban gazdag, tüzes hangú beszédet óriási lelkesedéssel hallgatta a közönség. Az ötnegyed-órásig tartó beszéd után *Antal Erzsike* elszavalta *Tompa Mihálynak* a „Gólyához” című költeményét. A műsor utolsó száma *Fantó Antal* tanítóképezdei növendék szavallata volt, mely után a közönség elénekelte a Kossuth nótát. A két község díszesen fel volt lobogozva. Az ünnep-előestéjén kivilágítás volt.

Buttyán község magyar közönsége nagyszabású ünnepséggel akarta megülni március 15-ét. Az ünnep rendezői nagy felvonulást terveztek, amit azonban a tegnap megérkezett csendőrőrmester betiltott. Így tehát csak zárt helyiség-

bán gyűlhetett össze a po'árság. A Korona vendéglő nagyterme zúfólasig megtelt. *D'nes* Jakab dr. tartalmas beszédben emlékezett meg a nap jelentőségéről, majd *Kemény* Zsigmond szavalta szépen a nemzeti dalt. *Popper* Elemér meghallgató Balla Miklós alkalmi Kossuth-versét adta elő. A tanuló ifjuság ezalatt *Némethy* János igazgató vezetése alatt a Kossuth-nótát, a Szózatot és a Himnuszt énekelte. Az ünnepély után száz terítékes banket volt, amelyen több lelkes szónoklat hangzott el.

Üjszentannán lelkesen megülték március 15-ét. Az iskolák kezdék az ünnepelést. Az állami polgári fiúiskola nemzeti színű szalagos tanulóival a tanári kar vezetése alatt a templomba mentek, majd az iskolában *Eötvös* Mihály tanár vezetése alatt a Himnuszt, Szózatot, a Nemzeti dalt és a Kossuth-indulót énekeltek. *Seabó* Béla igazgató méltatta az ünnepet, *Henz* Mátyás tanár pedig a nap eseményeire vonatkozó vetített képeket mutatott be. *Kontor* Lajos IV. o. tanuló szavalta a Nemzeti dalt, *Groja* József pedig a Rákóczi bucsudala című költeményt. Az ünnepélyen jelen volt *Seibereisz* Simon, a gondokosság elnöke is. Valamennyi elemi iskolában is tartottak ünnepélyeket. Dlután a Polgári és Társaskör a Zimmermann-féle vendéglőben, nagy közönség jelenlétében lelkes lefolyású ünnepélyt rendeztek. A megnyitó beszédet *Ruschbauer* Nándor volt országgyűlési képviselő tartotta, beszélték még *Eötvös* Mihály és *Vajda* Jakab dr. Közben hazafias szavallatok voltak s a dalárda énekelte. Este fáklyás-zene járta be a kivilágított utcákat s azután társasvacsora következett.

Berzován a hazafias ifjuság 14-én este zászlós körmenetet rendezett és hazafias dalokkal adózott a dicső nap emlékének. Ma délelőtt a községi iskolában *Goldis* Demeter tanító hazafias beszédben méltatta az ünnepet.

Vajdahunyadon nagyszabású ünnepélyt rendeztek. Mint tudósítónk sürgönyzi, több mint 4000 ember jelenlétében folyt le a márciusi ünnepély s a románok is együtt ünnepeltek a magyarokkal. Nagy hatás mellett mondták el *Kovács* Sándor ev. ref. póp és *Imre* István ügyvéd ünnepi beszédeiket, a közönség pedig a Himnuszt, a Szózatot és a Kossuth-nótát énekelte.

Makó város közönsége ma lelkesedéssel ünnepelte március 15-ikét. A város területén minden templomban hálaadó istentisztelet volt és pedig a belvárosi ref. templomban reggel 8 kor, az újvárosi ref. és róm. kat. templomban fél 9 kor. A hivatalos istentisztelet az újvárosi ref. templomban volt, hol *Nagy* Károly lelkész alkalmi beszédet mondott. A zsuflásig megtelt templomban a város főbb tisztviselői, az öreghonvédek és az ipartestület tagjai zászló alatt vettek részt; az izraelita templomban d. e. 11 kor folyt le az istentisztelet s nagyszámu, nagyobbára keresztényen közönség jelenlétében *Kecskeméti* Armin dr. főrabbi mondott hazafias beszédet. A város díszközgyűlése d. e. 10 órakor kezdődött s *Bakos* főjegyző megnyitó szavai után *Dóssa* Sámuel dr. mondott gyönyörű, eljenzéstől sűrűn felbeszakított ünnepi beszédet, melynek különösen a mai viszonyokat érintő része keltett nagy hatást. *Nagy* Károly indítványára elhatározták, hogy a Kossuth-szobrot megkoszorúzzák s a képviselő tagjai — kísérv a közönségtől — nyomban le is vonultak a szoborhoz hatalmas babékoszorúval. *Nagy* Károly helyezte el a koszorút szép beszéddel, majd *Dóssa* Ferenc dr. szavalta nagy hatással *Petőfi* „Nemzeti dal” át. Az óriási közönség ezután rendben széioszlott. Délben a város az öreg honvédeket megvendégelte. Este 25 helyen volt társas vacsorával egybekötött márciusi ünnepély. A kaszinóban *Návay* Lajos dr. volt orsz. képviselő mondott beszédet.

Készülő ünnepélyek.

Az Aradi Kereskedők Köre márciusi ünnepének, a melyet, a mint megirtuk, vasárnap, március 18-án este a kör helyiségében tartanak meg, ez a sorrendje:

1. Elnöki megnyitó. 2. Nemzeti dal, *Petőfi* Sándortól, szavalja *Ifj. Kocsi* Ferenc. 3. Ünnepi beszéd, tartja *Semogyi* Gyula dr. 4. Március 15. Abranyi *Emiltől*, szavalja: *Sonnenstein* Armin. 5. Kurucnóták, előadja tárogatón, hegedű kísérettel *Sed-*

kely Károly. 6. A foga'y langyel, *Csengey* Gusztáv-tól, szavalja *Gara* Armin. 7. Himnusz.

Az estély este fél kilenc órakor kezdődik s azon belépő díj nem lesz. A kör vezetősége ismételtén figyelmezteti a tagokat, hogy az ünnepély: külön meghívók nem bocsátatnak ki, s kéri, hogy a kereskedő-osztály hazafias érzésének illő kifejezésére az ünnepélyen minél nagyobb számmal vegyenek részt.

Az Aradi iparos ifjak önképző egylete folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor az Ipartestület dísztermében szabadság ünnepélyt rendez. Belépés díjtalan. Műsor:

1. Szózat, éneki: az aradi iparos ifjak egyletének dalírdája *Zinner* Viktor karnagy vezetése alatt. 2. Megnyitó beszéd, tartja *Schäffer* József elnök. 3. Bujdosó Rákóczi, népbillat: 1711-ből, szavalja: *Keszler* Ede, az aradi színház tagja. 4. Ünnepi beszéd, tartja: *Bedő* Árpád dr. 5. Talpra magyar, *Petőfi* Sándortól, szavalja: *Sulett* Pál. 6. Zene szám, előadják: *Szidák* Gyula és *Jitek* Lajos. 7. Költemény, *Petőfi* Sándortól, szavalja: *Schulik* Kálmán. 8. Zene szám, előadják: *Szidák* Gyula és *Jitek* Lajos. 9. Egy gondolat bánt engem *Petőfi* Sándortól, szavalja: *Hoffenpradl* Sándor. 10. Éjszaka van, éneki: az aradi iparos ifjak egyletének dalírdája.

Férjgyilkos uriaszony.

A gyilkos nő vallomása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 15.

Mai lapunkban megemlékeztünk már arról a minden ízében megdöbbenő, véres családi drámáról, mely tegnap éjjel játszódott le Budapesten, a Hunyady-téren. A késő éjszakai órákban egy jobb társasághoz tartozó asszony meggyilkolta az urát, akivel az utóbbi időben boldogtalan házasságot élt: *Bialoszkurszky* Pál lovagot, a „Thalmeyer és Seitz” cég üzletvezetőjét, felesége kilenc késszurással megölte. Az iszonyatos drámáról még a következőket jelentik:

(A gyilkosság.)

Körülbelül egy esztendő óta áldatlan családi életet élt *Bialoszkurszky* a férjével. Tizenegy évvel ezelőtt keltek egybe s az asszony akkor szépség volt. Nyolc évvel idősebb volt ugyan *Bialoszkurszky*nál, de a huszonhétéves fiatalember nem törődött a korkülönbséggel, boldog volt, hogy elvehette. Hosszu ideig boldogan is éltek együtt s mindjárt az első évben gyermekük született: *Ódón*, aki most gimnáziumi tanuló. A hogy azonban az évek teltek, egyre inkább lehervadt az asszonyról a szépség, s mire az asszony negyvenhat éves lett, a harmincyolcéves férfi — másra vetette a szemét. Baleszeretett egy huszéves géprólányba, a kiért, hogy egymásé legyenek, el akart válni a feleségtől. Egy esztendő óta folyton azzal állt elő az asszonynak, hogy váljanak el. Hol szép szóval kért-rimázkodott neki, hol ütötte-verte, s minden legkisebb dolog miatt keserves jeleneteket csinált; kiűzni azonban még sem tudta a feleségét a házából. Az asszony, egyrészt mert még mindig szerette az urát, másrészt a gyermeke miatt, egy napra sem hagyta el a férje házáat s állhatatosan megmaradt a mellett, hogy nem válik el.

Tegnap délelőtt megint előállt *Bialoszkurszky* a feleségének az elválással, de az asszony nem tágitott elhatározásából, s újra nagy veszekedés lett a dologból. Este eljött a házhoz a férj bátyja, aki államrendőrségi detektív, s megbékíteni iparkodott egymással a házastársakat. *Bialoszkurszky* azonban megmaradt a mellett, hogy válni akar:

— En a feleségem nem szeretem, a nélkül a leány nélkül pedig nem tudok élni. Feleségül kell őt vennem, mert másképpen nem

akar az enyém lenni. Hi nem engedsz — fordult az asszonyhoz — ki foglak venni a házamból.

Ezzel a férj izgatottan fölugrott helyéről, a hálószobába ment és lefeküdt. Bátyja még ott maradt egy darabig, vigasztalta a kétségbeesett asszonyt, azután pedig eltávozott. Az asszony is lefeküdt. Tíz óra volt ekkor s rövid idő múlva a férj elaludt. Az asszony azonban ébren maradt s a sötét szobában iszonyu gondolaton tépelődött. Eiféltájban kiment a konyhába s behozott egy nagy kést. Meggyújtotta a lámpát, odament urához s a kést a mellébe dőfte. *Bialoszkurszky* fölugrott az ágyból s védekezni próbált, de a szurás elvágta főlőderét. Vértől borítva a padlóra esett s a földühödt asszony még nyolcszor szurt a hátába. Ezeket a szurásokat már nem érezte a férj, mert az első szurás megölte.

Csak a mikor férjét mozdulatlanul fekvődni látta a földön, akkor ébredt tudatára az asszony, hogy mit művelt. A véres kést maga ellen fordította, nyolcszor szurt a mellébe és elvágta iparkodott az ereit. De megszólalt ekkor a függönyvel elválasztott szobából a kis fia, a ki az egész véres drámát végig nézte s ijedt dermedtségéből csak most tudott szóhoz jutni:

— Mamám, édes mamám, ne bántsd apát!

Fia könyörgő szavának hallatára az asszony ájultan esett ura holtteste mellé. A gyermek kibujt ágyából, s úgy, a hogy volt, egy ingben bekopogtatott a szomszéd lakóhoz s szepegő hangon bebocsátást kért. El is mondta azután zokogva, hogy mi történt apjával. A szomszéd a mentőkért telefonozott és rendőrt hívott. A mentők eszméletre térítették az asszonyt, a férjéről pedig konstatálták, hogy meghalt. Az eljáró rendőrtisztviselő hasztalan faggatta az asszonyt, hogy mi vitte rá a szörnyű tetre: a szerencsétlen teremtés némán ült a díván sarkában s le nem vette addig tekintetét ura véres holttestéről, a mig a mentők a Rókus-korházba nem vitték.

A halottat éjjelre a rendőrség a lakásban hagyta. A kis fiút pedig a szomszéd lakó vette pártfogásába, ott fektették le, hogy — aludjék.

(A gyilkos asszony vallomása.)

A hitvesgyilkosság ügyében vezetett vizsgálatról fővárosi tudósítónk még a következőket táviratozza:

Bialoszkurszky Pálnét ma déiben átszállították a rendőrségi rabkórházba. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség ma ismételtén kihallgatta a gyilkos asszonyt, aki a következő vallomást tette:

Férjemnek én már öreg voltam, fiatalabb asszony után vágyott. Már körülbelül egy esztendő óta udvarolt egy jó családból való leánynak, akinek házasságot is ígért, dacára annak, hogy velem még együtt élt és a válópört sem indította meg. Nagy gyermekem van, meg aztán szerettem is az uramat és természetesen, hogy féltékeny voltam rá. Többször szemrehányást tettem, de csak félvállról hallgatta szavaimat. Gyilkosságra sohasem gondoltam. Tegnap azt mondta férjem, hogy elválik tőlem és már holnap külön lakást vesz. Térden állva könyörögtem, hogy ne tegyen szerencsétlenné és az öcsce is lebeszélte, de ő hajthatatlan maradt.

Amikor öcsce eltávozott, újból könyörögtem neki, de ő csak ezt válaszolta: — Elhatározásom megmásíthatatlan.

Férjem ezután lefeküdt. Ekkor érlelődött meg bennem a gyilkosság gondolata. Kimentem a konyhába, ahonnan élesre fent

késsel tértem vissza. Eloltottam a lámpát, a sötétben letérdeltem ágya elé és úgy könyörögtem neki, hogy ne hagyjon el, esztendőnk hosszu során át éltünk együtt s hűséges voltam hozzá eddig. Ő semmit sem szólt, hanem eltaszított magától, úgy, hogy a másik ágyra estem. Ez a kegyetlenség föllázította ereimben a vért, fölrágtam a kést és a sötétben, nem látva hova, szurkálni kezdtem. Nem tudom, de azt hiszem, hogy háromszor döftem belé a kést.

Azután magamra fogtam az uram vértől még meleg kést és szívemet akartam átűtődni. Többször megszurtam magam, azután eszméletlenül összeestem.

A rendőri nyomozás most főleg arra irányul, vajjon az asszony régebben készül-e a merényletre?

Egy aradi csőd jogesetei.

(A Gebhart-csőd megtámadási pörrel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 15.

Széles körben várták nagy érdeklődéssel az utolsó bírói döntést abban az érdekes jogesetben, amely az aradi Gebhart-csödből keletkezett.

Megírtuk, hogy Lukács Lajos dr. csődtömegmondók keresetét indított mindazok ellen, akiknek a cég a csődbejutást megelőző hat hónap alatt fizetést teljesített. A kereset azon az alapon támadta meg a fizetéseket, hogy az illetők ez időben a cég fizetésektől mentesültek, s aradi megbizottai által erről tudomást szerezhettek, miután a cég ellen ez időben nem kevesebb mint kilencven végrehajtást vezettek.

Az aradi királyi járásbíróóság a tömegmondók álláspontját magáévá tette, s kötelezte a hitelezőket, hogy a csődöt megelőző hat hónap alatt teljesített fizetéseket a tömegnek szolgáltatásuk vissza.

Hasonlóan döntött az aradi királyi törvényszék, mint felelősségi bíróság is.

A megtámadási perek egyikében tegnap döntött a nagyváradi kir. ítélő tábla, mint felülvizsgáló bíróság és mint utolsó fórum. A nagyváradi tábla a felülvizsgáló kérelmet elutasította s az első két bírósági ítéletet indokainál fogva helybenhagyta.

Ha a többi megtámadási pör szintén az ítélőtábláig jut, kétségtelen, hogy azokra hasonló határozat vár. Az összes megtámadási perek lebonyolításával a megtámadott hitelezők mintegy negyvenezer koronát lesznek kénytelenek a csődtömegnek visszafizetni.

Böjti prédikációk.

A főuri és gentry-hölgyek.

Egy Bécsben megjelenő újság, a *Neuss Wiener Tagblatt* tegnap esti-lapja jónak látta leközölni egy olvasójának levelét, a melyben elég sajtóságos dolgok foglaltatnak. Hallott-e valamit a levélíró valóban, vagy pedig képzeletében született-e meg a dolog, de azt mondja, hogy a budapesti főuri hölgytársaság olyan áldozatra szánta el magát, mely ez exkluzív társaság véleménye szerint a legnagyobb áldozat. Nagyobb, mint az, amelyről a napikronika szolt nemrég, hogy ugyanis a főuri társaság néhány hölgytagja a haza oltárára tett le egy-két fölösleges ékszert. „Egységesnek” nevezett társaságot akarnak teremteni s meg akarják nyitni szalonjaikat az „új” arisztokrácia és a pénzarisztokrácia hölgytagjai előtt.

Ennek a nagy áldozatnak egyelőre hazafias cél-

ja volna. A főuri és gentry hölgyek nem akarnak hazafiasság dolgában férjeik és fivéreik mögött maradni, hanem — mert a haza veszélyben van és a társaság egységesítésének szüksége fölmerült — le akarják küzdeni régi ellenszenvüket és be akarják fogadni őket, az „ujakat”. Ha ez régebben történt volna már — így fojtja ki a levélíró — az abszolutizmus felé vitorlázó kormány a bankoktól sohasem kaphatott volna és nem kaphatna százmilliók kölcsönt. A társaság egységes volta ezt föltétlenül megakadályozta volna.

Azon kezdjük, hogy az állítólagos tervből egy szót sem hiszünk el. De föltéve, hogy igaz volna, vajjon a társaság egységesítése volna ez? A főuri és gentry hölgyek szalonmegnyitása az eddig ennán kirekesztett hölgyek előtt nem jelent mást, mint ezt: „Utáunk benneteket, megnyitjuk szalonjainkat előttetek, mert ebben a pillanatban szükségünk van rátok”. Ugyancsak sok áldás nőhet ki az ilyen egyesítésből! Bizony csak ad hoc egyesítés volna ez, a mely megsemmisülne az első incidensre, mint ahogy a csillogó szappanbuborék patten szét, melyet egy erősebb lehelet érint.

A társaságot illetéknéppen egységesíteni soha sem lehet.

S a valóban szép ideát, amelyet a társaság egységesítése kifejez, nem is úgy lehet megvalósítani, hogy az exkluzív társaságot kiterjesztik, hanem hogy az exkluzivitást egészen megszüntetik. Le kell omlaniok a válaszfalaknak ember és ember, osztály és osztály között; az ellentéteknek kell megszűnniök a felekezetek és fajok között, akkor a társaság egységessége önmagától be fog következni és nem lesz szükség utálat vagy előítélet legyőzésére. De valóban komikus volna azt hinni, hogy egységes lesz a társaság azzal, hogy két exkluzív társaság egy exkluzív társasággá olvad össze. Mert hisz mindenki tudja, hogy az ugynevezett „új” arisztokrácia és a plutokrácia hölgytagjainak társasága csak olyan exkluzív volt eddig is és valószínűleg olyan is marad, mint amaz.

Időre és nagy átalakulásokra van szükség, amíg a társaság valóban egységessé lesz. Nem az arisztokrácia, nem a plutokrácia fogja azt megcsinálni, de a gentrytársaság sem, hanem megfogja azt teremteni a — szocializmus. Igaz, hogy a szocialdemokrácia most az osztályharc jegyében jár, de csak azért, hogy az osztálykülönbségeket eltörölje a föld színéről. Ebben a világmozgalomban az emberiség legmagasabb ideáljai foglaltatnak. Ha ezek megvalósulnak, ha minden ember érdeme és képessége, nem pedig születése és vagyona szerint érvényesül, ha nem lesz góg, előítélet, rang, cím, exkluzivitás, ha az emberek egy közös cél felé törekedve annyira tökéletesednek, hogy megértik egymást: akkor egységessé lesz a társadalom és a társaság és akkor nem lesz ez az egyesülés csak pillanatnyi és ideig óráig tartó.

Nem az lesz az eredménye, hogy az egyik osztály leereszkedik a másikhoz s magát degradálnak tartja. Es nem az lesz az eredménye, hogy minden urból paraszt lesz, hanem minden parasztból ur.

TÁVIRATOK.

A francia kulturharc.

Páris, márc. 15. Clemenceau belügyminiszter sorra magához hivatja az összes prefektusokat, hogy utasításokkal lássa el őket abban az irányban, hogy milyen politikát folytat a kormány és milyen magatartást kell tanúsítaniok a szétválasztási törvény keresztül vitelénél.

Orosz dolgok.

Pétervári, márc. 15. A távirati ügynökség korainak mondja a belső kölcsön megkötéséről külföldön elterjedt jelentést.

Tiflis, márc. 15. (Pétervári távirati ügynökség.) A cougdidi kerület községeinek lakói

megadták magukat. A kaukázusi fő kormányzó helyettesének, Griaznov tábornoknak gyilkosát ma kivégezték.

Hajókatasztrófa.

Boston, márc. 15. A *British King* angol gőzös elsüllyedéséről a következő részleteket jelentik: A hajó 41 fok 40' északi szélesség és 60 fok 11' nyugati hosszúság alatt süllyedt el. A szerencsétlenség úgy támadt, hogy azok az olajos hordók és egyéb tárgyak, a melyek a nagy vihar lehordott a hajó fedélzetéről, a hullámok verése következtében oly hevesen verődtek a hajó törzséhez, hogy léket ütöttek rajta, amelyen át a víz behatolt. A *Bostonian* nevű gőzös 17 embert, a *Manheim* német hajó pedig 11-et mentett meg. A menekültek azt mondják, hogy az a 28 ember, a ki a hajón maradt, kétségkívül ott veszett. A menekülők között van a kapitány, a kapitány helyettes és a vezető mérnök. A kapitány sérüléseibe belehalt. A *Bostonian* két csónakja a mentési munkálatok közben elpusztult. A *British King* nem volt utas, hanem csak teheráru és 150 darab marha.

„Szinésznő” a rendőrségen.

(Argyelán Vera esete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 15.

Félig mulatságos, félig komoly, de mindenképen pikáns kis esetet foglaltak protokolumba ma este a rendőrségen. Egy rendőr kilenc óra tájban betuszkolt az ügyeletes rendőrtiszt szobájába egy bekötött fejű, husz év körüli s szépnek egyáltalán nem mondható, de cifra járású parasztleányt.

— Jelentem alássan, ezt a leányt csavargásért tartóztattam le a kincstári palota előtt.

— Mért csavarogtál ott? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

— Jelentem alássan, épen akkor csiptem el, mikor egy katona szerelmet akart neki valani... A leány sikított és nem engedte magát bántani — folytatta tovább a rendőr.

Az előállított leány erre keserves bögésbe fogott és fuldokló hangon mentegetődzött, hogy ő nem oka semminek.

— Haza akarok menni, mondta. *Mácsárról szöktem meg a színészekről, a bátyám is ott van.*

— A bátyád színész? kérdezte a rendőrtiszt.

— Igenis. *Én is az vagyok* — kérem alássan, — válaszolta zokogva a csöppet sem színésznőies külsejű parasztleány. Majd szaggattottan mondta el, hogy épen a rendőrségre akart bejönni, hogy itt szállást kérjen, holnap pedig haza akar utazni.

— Hol lakol? kérdezte a rendőrtiszt.

— *Valahol Radnán tul*, volt a leány válasza, aki még azt is elmondta, hogy a „színészeknél” *kötélen táncolt*, de ez a foglalkozás nem tetszett neki.

— Szép szintársulat lehet az, ahol kötélen táncolnak, jegyezte meg a rendőrtisztviselő és megkérdezte a leánytól, hogy hívják?

A „kötéltáncosnő” gondolkodott egy darabig, majd büszkén vágta ki a nevét:

— *Argyelán Verának* hívnak.

— Hát Argyelán Vera, itt maradsz éjszákára, holnap pedig majd haza küldünk.

Argyelán Vera hálálkodva libgett ki az inspekciónak tiszt szobájából és egész éjjel valószínűleg azon törte a fejét, hogy mi a neve annak a szemtelen katonának, aki olyan furcsán akart vele elbánni?

Barabás az ifjusághoz.

A főváros márciusi ünnepe.

(Beszéd Kossuth helyett.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 15.

Lobogó lelkesedéssel ünnepelte meg a szabadság hajnalhasadásának évfordulóját a budapesti egyetemnek hazafias ifjusága. Ha a külsőségekben talán nem volt impozánsabb, fényesebb a mai, a Vigadó nagytermében rendezett ünnepség az eddigiéknél, de a szívetek hatalmában tartó elkéseregés mégis magasztosabbá varázsolta ezt.

Kiemelkedő része volt az ünnepélynek Barabás Béla dr. nagyhatású beszéde, melyet az egyetemi ifjusághoz intézett. Barabás tudvalevőleg ma az aradi ünnepélynek lett volna szónoka, de Kossuth Ferenc hívására az éjjel a fővárosba utazott s ma Kossuth nevében beszélt a fővárosi ünnepélyen.

(Az ünnepély.)

A Mérnök Daloskör Szózata nyitotta meg az ünnepséget. Az imát, amelyet az egész közönség együtt énekelt az ifjakkal, Schmiédhauer Lajos orgonaművész kísérté orgonán. Még rengtek a lelkesedéstől izzó levegőben a dal utolsó akkordjai, mikor Zsitvay Tibor az emelvényre lépett s rövid, szép beszéddel megnyitotta az ünnepet. Majd Lengyel Aladár elszavalt a Talpra magyart. A közönség együtt mondta el vele, hogy: A magyarok istenére esküszünk, rabok tovább nem leszünk!

Folytonos tapsvihár és meg-megújuló éljenzés szakította meg időnkint Hegedűs István egyetemi tanár nagyszabású, lelkes hangú ünnepi beszédét, melyet így végzett be az illusztris szónok:

— A márciusi ifjuság elvégezte a gondolat felszabadításának nemes munkáját, aztán behódolt a magyar országgyűlésnek és a királyi szentesítést nyert alkotmánynak. Ti nemes ifjak, felszabadított gondolatot tegyetek tartalmassá, telítsetek tudástok kincseivel, a kintartó munka csodáival az önfeláldozás erényeivel; ne essetek kétségbe aziránt, hogy a magyar nemzet fonsége ismét fénybe fog ragyogni, sőt nem lesz álom, nem lesz ábránd, amit Rákóczi mondott Esztergom bevételére célozván:

Mire a fényes nap háromszor fölülne,
Hej, magyar lobogó lesz oda fölülve...
E lobogó diadalmát óvjátok meg.

E beszéd végeztével percekig zugott a tapsvihár. A tetszészaj csillapultával Hegyesz Mari asszony szavalt a mesterien Abrányi Emilnek az ifjuság matinéjére írt *Március 15* című költeményét, majd Kócsé Antal hírneves cigány-primás játszotta el bandája kíséretével a Kossuth-nótát. Ezután Kálmán Dezső joghallgató mondott a vidéki főiskolák megbízásából ünnepi szónoklatot. Miután még Szabony Antal joghallgató és Jucskó Gyula tárogatón előadott kurucnótákkal gyönyörködtették a hallgatóságot, Buth Károly műegyetemi hallgató záróbeszédet mondott.

(Barabás beszéde.)

Buth beszéde után a közönség Barabás Bélát kívánta hallani. Barabás engedett az óhajtnak és a következő gyújtó hatású, riadó éljenzésektől kísért beszédet mondotta:

Nemzetem ifjusága!

Nem az én akaratomból, de a ti parancsokból szólok néhány szót. Szólok azért, hogy a köztéren működő egyének nevében itt meghajoljak előttetek, meghajoljak fényes ünnepe-

tek előtt, annak rendezői előtt, nemzetem ifjusága előtt. Szébb, magasztosabb, lélekemelőbb ünnepély nem folyhatott le az egész hazában, mint itt, e falak között. Azért mondom ezt, mert a nemzet szívének megdobbanását éreztem. Hiszen a haza minden helyéből, minden utolsó falucskájából van itt egy egy köztetek, sokan vagy kevesen, de itt van az ország jövője, itt van hazám büszkesége, itt van az egyetemi ifjuság.

Barabás ezután az öreg honvédekre mutatva, így folytatta beszédét:

Edes barátaim! Engedjétek meg, hogy mint a köztevékenység terén álló ember, ideáljak most a múlt és a jövő közé. Itt vannak a múlt öreg férfiai és itt van a jövőnek, az én nemzetem büszkesége: lelkes ifjusága. Ideálok közétek és előidézem a múlt dicsőségét, amikor ezek az öreg emberek voltak a lánglelkű ifjak. Mikor a nemzet jogáért, szabadságáért, törvényeiért és igazságáért küzdöttek, akkor szembenállt velük a zsarnok hatalom gyilkos fegyvere, mely pusztította, tarolta azokat a hősokeket, akik a nemzet jogáért küzdöttek. De vágthatják, pusztíthatják az erdőt: a kidült fának porából és a fölészakított gyökerekből új erő támad, még dicsőbb, még szebb, még virágzóbb. Itt van előttem az új erdő: itt vagytok ti, hazám ifjusága, még dicsőbb, még több reményt adó nemzetem függetlenségének kivívásához.

Nekem ma Aradon, a vértanúk városában kellett volna ünnepi beszédet tartanom. De a kötelesség, egy beteg embernek hívó szava szólított közétek. A beteg ember Kossuth Ferenc, az ő parancsából kötelességteljesítésre jöttem. (Hosszantartó éljenzés). Azt hiszem kedvesebb kötelességet nem teljesíthetek, mintha az ő nevében elhozom közétek az ő üdvözlését és azt a kérését: Nemzetem ifjusága légy erős, bátor, tarts ki nemzetem jogai mellett. Tarts ki békében, lángoló hazaszeretettel és a háboruban érett tudással, lelkesedéssel egész tűzével.

Az este elindultam Aradról. Hetek óta minden nap a vértanúk szobrát telerakják virággal. Amikor az éj leszáll, a sötétség leple alatt viszik el oda a tizenhárom vértanú szobrára a kegyelet, a honszeretet virágait. Az a több ezer ember, aki tegnap este oltan leborult, hogy a vértanúk áldását kérje a nemzet igaz küzdelmére, a szobortól eljött lakásom elé. Tudta, hogy utra készülök és elénekelt az azt a dalt, azt az imát, melyet az imént hallottunk.

A vértanúk lángoló szeretetét hoztam ide hozzátok. Gondoljatok arra, hogy a hazáért élni szép, de meghalni dicsőség. Éljetek becsülettel, de ne félijétek soha a halált. Jöttek idők, szomorúak, keserűségekteljesek, jönnek talán még nagyobb zivatarkok, ne törődjétek velük. Ha a templomok harangjait el lehet némitani, ha a falakat le lehet rombolni, az oltárokat meg lehet szentségteleníteni: az istenek azért nem haltak meg, él a szabadság istene, él a magyarok hatalmas istene. Akármiként rombolják templomainkat, akármiként szentségtelenítik oltárainkat: él a magyarok istene és ti vagytok annak derekas szolgálói.

Ti hozzátok szólok. Nem a gyűlölet hangján, nem a viszálykeltés hangján, hanem a szeretet hangján szólok. Ha lerombolják is az oltárokat, ború jatok le a nemzet hatalmas istene előtt és kérjétek az imént elhangzott imával, hogy áldja meg ezt a sokat szenvedett magyar hazánkat és hogy legyen áldott mindenki, aki részt vesz a szabadság dicső ünnepelésében s aki részt vesz március 15-ének eszményi megvalósításában.

Ugy segíjén, úgy áldjon az Isten beneteiket, ahogy a mai napon élénkeltek és elhangzott fogadalmatokat becsületesen megtartjátok!

A közönség percekig tapsolt és éljenzte Barabás Bélát, majd rendben széleszlott.

Az egyetemi ifjuságnak a Nemzeti Múzeum előtt délután tartott ünnepélye is teljesen rendben folyt le.

Az erdélyi bankógyár.

Ezer hamis tizkoronás.

(Erdélyi urak bajban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Nagystilű pénzhamisító banda üzeméről rántotta le a leplet a kolozsvári rendőrség. Százazrekre rugó hamis huszkoronást gyártott a bünszövetkezet, melynek tagjai sorában nagynevű földbirtokosoktól rovott multu csaposlegényekig a társadalom minden részéből vannak szereplők, akik azután a rengeteg hamis bankót egész Erdély és Magyarország, sőt talán a külföld területén is szétárasztották. Az értékesítés egyik gócpontja Kolozsvár volt.

A banda feje nem ismeretlen ezen a téren: Pásztóhy Aladár maros-csabai földbirtokos, aki ezelőtt öt esztendővel a híres, országsszerte nagy szenzációt keltett Csongvay féle tordai pénzhamisító bünperben mint főalak szerepelt. Ez a megrögzött pénzhamisító vette kezébe a banda vezetését és az előző kudarcból sokat, de a mint látszik, nem eleget tanulva, hozzávetőleg fél esztendő óta üzi a pénzhamisítást, óriási kiterjedésben és a legügyesebb eszközökkel. Most újra hurokra került. Tegnapelőtt éjjel fél 12 órakor a Wesselényi Miklós-utcai Mezei-féle szállodában letartóztatták.

A rendőrség mindent a titokzatosság legsötétebb leplével főd, de az alábbi érdekes részletek mégis nyilvánosságra kerültek:

Tegnapelőtt délelőtt a kolozsvári Babos és társa Deák Ferenc utcai vaskereskedő cég üzletében a segédek átadták egy rendőrnek Baranyay József csaposlegényt, aki hamis 20 koronás bankjeggyel akart fizetni. Baranyay a rendőrségen a faggató kérdések alatt megtört és kijelentette, hogy töredelmesen bevall mindent. És vallott is. Rimóczy József dr. rendőrkapitány mindjárt az első mondatából, amikor Pásztóhy Aladárt emlegette, meggyőződött, hogy igazat vall.

Elmondotta többek között, hogy Pásztóhy a Mezei-féle szállóba szokott szállani és majd minden héten bent van Kolozsvárt. A pénzt ő hozza magával. Jelenleg is várja, hogy Maros-Csabáról a reggeli vonattal megérkezik. Ha nem jön, akkor sürgöny értesítésre vár. A legény, amennyire tőle tellett — mert a banda minden titkába nem avatták be — elmondott mindent a bünszövetkezetről. Ezért a töredelmes vallomásaért teljesítették kérését és szabadon bocsátották, de azért minden lépésére detektívek vigyáznak. A rendőrség nyomban egy csalogató sürgönyt küldött Maros Csabára ezzel a szöveggel:

Gyere és hozd a pénzt.

Baranyay.

A csalogás sikerült. A madár lépre ment. Az esti fél 11 óras vonattal Pásztóhy Aladár a kolozsvári állomásra érkezett egy asztrachan bundás földesur kíséretében, akivel nyomban a Mezei-szálloda omnibuszába ült. A rendőrök

figyelték. A szállodában egyenesen az étterembe mentek vacsorázni, amikor *Vezér József* detektív hirtelen a főkaput becsukta és kijelentette a személyzet előtt, hogy aki erőszakkal ki meri nyitni, revolverével lelövi. Pár perc múlva odaérkezett *Rmóczy József* dr. rendőr-kapitány *Philippi Gyula* rendőr-biztos kíséretében s az étteremben Pasztohy asztalához léptek.

— Ön Pasztohy Aladár földbirtokos?

— Igen én vagyok — szolt Pasztohy halálsápadtan felállva az asztal mellől.

— A törvény nevében letartóztatom és kérem, kövessenek az urak szobájukba.

Az idegen földesur az 1 es, Pasztohy a 12-es szobában voltak megszállva és a rendőrség elsősorban a 12 es szobát kutatta át. A kutatás eredménye meglepő volt. *Pasztohy táskájában levélborítékokba csomagolva ezer darab hamis tükörkoronánál többet találtak.* Köztük volt két jó tizes is.

Az idegen földes ur élénken tiltakozott az ellen, hogy őt is elfűjék, mert — ugymond — ő Kocsárdon találkozott Pasztohyval, aki felszólította, hogy szálljanak együtt a Mezei szállóba.

Pasztohy a legnagyobb nyugalommal viselkedett és arca halálsápadtsága mutatta, hogy nagyon meg van törve. Azután átkutatták a földesur ruháit és csomagjait is, de nála semmi gyanúsat nem találtak. A rendőrség mindkét letartóztatottat bekísérte a rendőrségre, ahonnan a földesurat kellő igazolás után szabadon bocsátották és reggel sietett is eltávozni a városból.

A rendőrségen nyomban megkezdették Pasztohy kihallgatását, amelyből csak annyi szivárgott ki, hogy *teljes beismerésben van* és igyekszik a mennyire lehet töredelmes beismerésével könnyíteni büntetésén.

Tegnap reggel *Rmóczy József* dr. rendőr-kapitány *Cikatrieis Béla* rendőrbiztos és *Vezér József* detektív Pasztohyval annak lakására utaztak *Maros Csabára*, ahol a szépen berendezett udvarháznál tartanak házkutatást, amelyhez csendőri segítséget is kértek.

Pasztohy egész üzletszerűen és igen nagyban folytatta a pénzhamisítást. Rendes tanyája Kolozsvár volt. A Mezei-szállodában szállott meg minden alkalmal, melynek vendégkönyvébe „Pasztohy Aladár földbirtokos Maros-Csaba” jegyezte be magát. Legutóbb pénteken volt itt a marhavásárban, ahol bizonyosan tuladott pár száz forintot. Pasztohy különben 1906-ban is *Csongyay Béla*, *Szigethy Péter* és *Páska Simon* társaival több mint negyvenezer forint értékű bankjegyet hozott forgalomba, pedig azok jóval primitivebb készítmények voltak.

Kolozsvár kereskedőhöz és iparosaihoz igen sok hamis pénz jutott. Így *Katonay József* mészáros mestert is érzékenyen megkárosították néhány hónappal ezelőtt. Pasztohy akkor a banda szemében kollegiálatlanul viselkedett, mert csak hogy magát kirántsa a bajból, rövid tagadás után rávallott társaira és igyekezett magát olyan színben feltüntetni, mint aki rábeszélés folytán került bele a bűnbe.

A beavatottak úgy tudják, hogy a legközelebbi napoknak meg lesz ez ügyben a szenzációja, annál is inkább, mert *elsőheli társadalmi állásu urak letartóztatásáról is szó van.*

A hamisított bankjegyek könnyen felismerhetők arról, hogy az alakok mögött az árnyék erős vöröses és a kék alaprajz szürke színű.

Dóry Margit

Csudnay Emilről.

(Egy modern szerelmi regény vége.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 15.

A váltóhamisítás miatt letartóztatott *Csudnay Emil*, aki annyit hallatott már magáról, tegnap, úgy látszik, befejezte nyilvános szereplését azzal, hogy tulságosan magányos helyre került. A szerencsétlen fiatalember a maga szertelen és oktalan költekező életmódjának lett az áldozata, Csudnay családja azonban sohasem tiltakozta azt a feltevését, hogy Csudnay tönkrejutásában erős része van *Dóry Margitnak*, a Nép-színház szépségéről híres színésznőjének. Talva tudvalevőleg azért voltak nagy botrányok, mert az ifjú mindenáron nőül akarta venni *Dóry Margitot*, akit menyasszonyának tekintett.

Érdekes világot vet ebbe a modern szerelmi históriába az a beszélgetés, melyet ma folytatott egy újságíró *Dóry Margittal*. A művész, aki csak tegnap érkezett haza *Kun-szentmiklósról*, a következőket mondotta:

— Már egy ízben megmondtam, hogy én a fiatalembertől szabadulni akartam már régen. Ha nem szakítottam vele, ennek az oka a szánalom volt és az a remény, hogy én majd csak jobb útra fogom őt téríthetni. Mondhatom, ez volt a célm vele és úgy tapasztaltam, hogy a fiatalember édesanyja is arra gondolt, hogy én leszek az, aki leszoktatja a pazar életmódról. De amikor láttam, hogy a fiúnak semmi egyébre gondja nincs, mint a költekezésre, magam óhajtottam, hogy távozzon mellőlem. Az édes anyjától jövő levelek azonban olyan természetűek voltak, hogy azokból soha ki nem tűnt az a határozott szándék, hogy a család elszakítani óhajtaná tőlem a fiut, sőt az az impresszióm, hogy ők engemet *fiuk nevelőjének akartak.*

Egyébként mondhatom, hogy *Csudnay* a múlt év december negyedkél hallgatott is rám és semmiféle adósságot nem csinált. E napon utazott el édes anyja *Csernovitzba*, a bátyjához. A fiu akkor feljött hozzám és kijelentette, hogy anyja őt itthagya. Az ellátásáról pedig olyképpen gondoskodott, hogy anyja nővérét, dr. *Ország Eimernét* kérte, hogy napi husz koronát adjon neki. Nyolc nap múlva azzal állított elő, hogy *Ország dr.-né* megtagadta tőle az ellátásra szolgáló pénzt. Azt mondtam a fiúnak, hogy ne aggódjék, csak viselje magát szolidul, nálunk is lehet ellátáson. Amint hogy azontul napról-napra láttuk őt ebéden, vacsoránál és reggelinél. Ez így tartott december végéig. A szállodai számláját is több ízben kifizettem helyette. Egy szép napon a 144 es számú fiakkeres jön fel hozzám. Esdve kér, hogy fizessem ki a *Csudnay* kocsiszámláját. Megtudtam, hogy egész napokon át cipeltette magát a fiakkeren, hozzánk csak éppen hogy enni járt.

Nyomban írtam édes anyjának, hogy vegye tudomásul, miszerint fia megint visszaesett régi költekező életmódjába; gondoskodjék róla. En pedig kitiltottam a házamból. De *Csudnay* visszajött, térdre esett előttem és kért, és javulást ígért, majd fenyegetőzött, hogy *lelő engem és neki semmi baja nem lesz, mert örülnék fogják nyilvánítani.* Azután ajándéku vett nekem, mintegy viszonzásképpen az ellátásáért, egy ezüst toalettgarnitúrát. Megkérdeztem, hogy honnan vette a pénzt az ajándéku, mire azt mondta, hogy a nagyanyjától kapott pénzt erre a célra. Három nap múlva megtudtam, hogy *Adler* ékszerésztől vette a garnitúrát. Fizette az első részletet, a többire pedig kötelezte magát. Nyomban visszaküldtem neki az ajándékot és mert láttam, hogy

ez az ember nem javul és engem is az anyagi romlásba visz, elmentem *Cirkvenicába*. Oda is utánam jött és nem hagyott nyugton.

Mondtam, menjen az anyjához *Csernovicba*, mire ő azt válaszolta, hogy ott katonai város van, elfogják őt és ki tudja, hová vinnék. Esdve kért, szánjam meg őt. Megszántam, pedig most már szinte a tönk szélén állok. A házamat adtam el miatta, magam vezetem édesanyammal a háztartást; még cselédet sem tudok tartani, és én, aki olyan nevelésben részesültem, *kedőséges konyhai munkát végezek miatta.* Szinte megőrülök, ha rázmlékszem, hogy én aki meggondolom, vajjon villanyosra adjak-e ki filléreket, bankókat dobtam ki ennek az embernek az oktalan uri passzióira.

Pedig, ha tegnapelőtt hajlik a tanácsomra, nem végződik ilyen csufosan a dolog. Azt ajánlottam, hogy menjen édesanyjához *Csernovicba*. Adok az utra száz forintot. Pillanatra mintha ráállt volna a tanácsomra, de azután iszonyu dühbe gurult, bestliának nevezett, aki el akarom erőszakkal taszítani őt magamtól. Azóta nem láttam. Es nem is akarom őt látni soha az életben.

A váltóhamisító fiatalember édesanyja december óta van *Csernevicban*. Azóta egy ízben volt itthon február elsején, hogy a házai után járó lakbért feivegye. A család már tegnap értesítette őt a fiával történt szenzációról.

Öngyilkos aradi huszár.

(Szerelmi bánatból a halálba.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

A Pécskai uti lovassági laktanyában ma reggel előrdült egy szolgálati karabély és a lövés nyomán az *Eduárd* huszárok jeles ezrede megfogyatkozott egy délceg, intelligens közlegénnyel. Emésztő szerelmi bánat gyötörte a huszárt, ki — elszakítva kedvesétől — nem tudta tovább elviselni a gyöngyéletet és a beteges fölindulás órájában halált osztó golyót röpített szívébe.

A szerelmes huszár öngyilkosságáról az alábbi tudósítást adjuk:

Az aradi 12. huszárezred ötödik századának legénysége ma reggel hat óra körül az istállóban lőtisztítással foglalatkozott, amikor a század legénységi szobál felől éles lövés zaja hallatszott. A legénység fölsetett a szobákba, melyeknek egyikében *álított mellet találták Leskó József közlegényt.*

Leskó József, akit csak decemberben helyeztek át az *egri* 60. gyalogezredtől az ezredhez, ma „szobanapos” volt. Mint ilyen, ő végezte a diszlokáció tisztogatását és mikor reggel egyedül maradt a legénységi szobákban, elővette szolgálati fegyverét és agyonlőtte magát. Az intelligens közlegényt, aki a polgári életben ügyvédi irodákban irnokoskodott, az kergette a halálba, hogy szerelmes volt egy *egri* leányba és attól félt, hogy az már nem viszonozza szerelmét.

Magabazárkózott, csöndes természetű legény volt, alig jött ki a laktanyából a városba. Szerelmi bánat marcangolta szívét, amit egy hátrahagyott levelében is dagályosan, de sok érzéssel megírt.

A közhuszár öngyilkosságáról jegyzőkönyvet vettek föl és táviratilag értesítették *Leskó* nak *Szikszón* lakó hozzátartozóit. Az öngyilkost átészállították a várbeli csapatkórházba, ahonnan holnap délután temetik.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Othello, tragédia. Könyves Jenő vendég-főléptével. (Páratlan bérlet)
Szombat: Baccarat, színmű. (Páros bérlet.)

Tüntetés a színházban.

— Hadak utja. —

Az aradi színház ma esti előadása kedélyesre hangolt tüntetések révén háziás jellegű befejezést adott a mai nagy napnak. Volt tüntetés kvantum satis. Láttunk egy botránnyosan mucsai előadást, melyet a karzatnak játszott az ambiciózus művészgárda. Volt roskadó karzat, túltömött páholyok. A színház háromnegyedrészét az egészen fiatal Magyarország töltötte be; elénekelték minden felvonásközben a Kossuthnótát, a Szózatot és a Hymnuszt. A közönség felállva hallgatta végig a magyarság szent dalait, — de különben senki sem foghatja rá a mai estére, mintha tulságosan ünnepélyes lett volna. Inkább kedélyes volt.

Delli nek, aki egy pandurbiztost játszott, odakiabálták:

— Menjen kormánybiztosnak!

Hunyady a magyar szabadságról beszélvén, a karzatról leszól valaki:

— Bár volna!

— Bár volna! — felel Hunyady.

Senki nem tagadhatja le, hogy a színházbeli tüntetés jószándékból, hazafias lelkesedésből, nemes intenciókból eredt, de sajna, nem volt sem ünnepi, sem lelkesítő. A **Hadak utját** játszották, ezt a színmagyar darabot, de a színészeknek sikerült kitűnő francia operettet csinálni belőle. **Kaposi Józsa** úgy riszálta magát, mintha orfeumdivát alakított volna. **Faludi** parasztruhába öltözött szalónfit játszott. **Hunyady** Kossuthja úgy akadozott, hogy csuda. A többiek szürkék, színtelenek voltak; ami magyar hangulat volt a darabban, azt agyonütötték.

Kitűnő mucsai előadás volt. Szép est.

(ab.)

* **Othello.** Könyves Jenő, az aradi színház volt tagjának vendégfőléptével holnap **Othello** kerül színre. A címszerepet Kesztyer Ede, Desdemonát K. Káponay Juliska játssza.

* **Az őrangyal.** A. de Fie's és G. A. de Caillavet **Az őrangyal** című három felvonásos bohózatára készül most a színház vigjátéki színelőzése. A darab, melyet Molnár Ferenc rendkívül ügyesen fordított magyarra, azok közé a francia bohóságok közé tartozik, melyek a párisi félvilági életet a maga félmeztelenségében viszik színpadra. **Az őrangyal** azonban egyetlen szavában sem trágár, sőt a pikantériája is a lehető legfinomabb modorban vonul végig a darabon. A darab főszerepeit H. Novák Irén, Hunyadyné, Marházy, Delli és Várnyai fogják játszani. A kisebb szerepek még Bacsnót, Benkőné, Zalay Margitot, Rákosi Gizit, Borbély Sándornét, Szathmáryt, Kulcsárt foglalkoztatják. Ebben a darabban énekelik a közismert **Cimpilimpi** dalt, melyet H. Novák Irén ad elő. A vigjáték, mely Bródy István rendezésével fog színre kerülni, a jövő heti játékrendjén szerepel.

* **Aradi színészek Vásárhelyen.** **Szendrey** Mihály színtársulata március 18-án, vasárnap este rendezi a legközelebbi előadást Hódmezővásárhelyen. Ez alkalommal **Az igazi** című francia bohózat kerül színre.

* **Godowszky hangversenye.** A világhírű nagy zongora művész, **Godowszky** Lipót aradi hangversenye yére Ehrbar cs. kir. udvari zongora készítő külön a művész számára készült 3 mtr. hosszú, remek hangverseny-zongorát fog küldeni. A művésznek úgy terjedeleme, mint tartalomra nézve nagy műsorát oly fáradhatatlan kitartással még csak Rubinstein tudta lejátszani.

* **Fidibusz.** Ötlet és vidámság köszöntött be a **Fidibusz** című új fővárosi élelappal, amely csupa vidámság, elmésség, ragyogó jókedv, pajkos guny.

Képei és rajzai nagyszerűek. Minden pénteken délben már kézhez kapja a vidéki olvasó is. A **Fidibusz** a fényes tehetségű Heitai Jenő szerkeszti; fők munkatársai: Ambrus Zoltán és Molnár Ferenc, ez a két briliáns talentum. Karikatúrái javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Akos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linek Lajos, Vesztróczy Manó, ezek a kitűnő magyar festőművészek rajzolják. A lap állandó munkatársainak sora is fényes: Abrányi Emil, Herczeg Ferenc, Ignóus, Gerzely István, Pásztor Árpád, Hajdu Miklós, Kemény Simon, Lovik Károly, Nádas Sándor. Előfizetési ára: egy évre 6 korona, fél évre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér, egy óra 50 fillér. Egy szám ára (5 krajcár) 10 fillér. Mutatványszám: készséggel küld a **Fidibusz** kiadóhivatala (Budapest, Róka Sándor utca 9 szám.)

Az új választások körül. A kormány nyilatkozata.

(A vezérő-bizottság válasza.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 15.

A kormány ma igen határozott hangú félhivatalos közleményben megcáfolta az országgyűlés közeli egybehívásáról szállongó híreket. A vezérő-bizottság már ma esti értekezletén erélyesen szembeszállt a kormánynyilatkozatokban foglalt érvekkel és többek között kifejtette, hogy az egybehívás alkotmányos kötelezettségét nem szabad semmiféle rendfentartási szempontokból megszegni.

A március 15-iki országszerte rendezett ünnepeken mindenütt történtek politikai nyilatkozatok is, de egyébként az ünnepélyek minden nagyobb rendezés nélkül folytak le.

Nem lesznek választások.

A félhivatalos **Budapesti Tudósító** jelenti: A lapok nagyrésze napok óta az új országgyűlés küszöbön álló egybehívásáról mint befejezett dologról beszél, sőt a **választások hírásának határnapját is megállapítottak mondja.**

Ezzel szemben jól értesült helyről azt az értesítést kapjuk, hogy tekintettel az országszerte rendszeresen folytatott lelketlen izgatásokra, melyek egy választási harcnak rendes viszonyok között is élénk, a mai helyzetben pedig egyenesen viharos mozgalmát kiszámíthatlan hőfokra kergetnék, továbbá tekintettel a közrend helyreállítására irányuló minden egyéb szempontnál fontosabb és sürgősebb törekvéseknek ilyen bonyodalmak által való végzetes veszélyeztetésére: a kormány ama nagy felelősség tudatában, mely őt terheli, még nagyon távol áll attól az elhatározástól, melyet neki a lapok imputálnak és a választások kiírását csakis oly esetben és csakis oly időpontban tudná a koronának javasolni, ha és amikor a viszonyok gyökeres javultában **politikai garanciákat láthatna arra, hogy az új országgyűlés egybehívása nem jelentené a közrendnek és az állami tekintélynek teljes felborulását.**

Ennéfogva önmaguktól elesnek mindama idevágó kombinációk, melyeket a sajtó nyilvánvalóan ama tényhez fűz, hogy a belügyminiszter mostanában a főispánokkal az ország közállapotáról beszélgetéseket folytat, mely utóbbiaknak egyetlen

célja azonban kizárólag az, hogy a **kormány a közhangulat felől tájékozódjék.**

A vezérő-bizottság a Ház összehívásáról.

A szövetkezett ellenzék vezérő-bizottsága ma délután öt órakor értekezletet tartott, amelyen a beteg **Kossuth** Ferenc helyett **Andrássy** Gyula gróf elnökölt. Az értekezletről a következő hivatalos kommunikét adták ki:

A vezérő-bizottság figyelmeztet mindenkit, akit illet, hogy minden olyan szerződés, amelyet a törvényes fölhatalmazással nem bíró kormány kötött vagy köt és különösen olyan szerződés, melyhez az országgyűlés hozzájárulása szükséges, **az államot nem kötelezi** és ebből kifolyólag az állammal szemben semmi követelés nem származhatik.

Hangsúlyozza továbbá a bizottság, hogy ujabban némely törvényhatóságba kiküldött és ezentul kiküldendő teljhatalmu királyi biztosok állása törvényen nem alapszik, azok törvényes hatalommal nem bírnak, cselekedeteik által senkit jogától meg nem foszthatnak és senkit jogokkal fel nem ruházhatnak.

A képviselőház határozatának megfelelőleg figyelmezteti a bizottság a hazán minden polgárát arra, hogy az országgyűlés által **meg nem szavazott adót** önként befizetni vagy az országgyűlés által **meg nem ajánlott ujoncnak** önként belépni ellenkezik az ország törvényeivel és alkotmányával és az a jelenlegi körülmények között **egyenesen hazafiatlan cselekedet.**

Az estilapokban közzétett **félhivatalos kormányjelentés** fölolvastása után a vezérő-bizottság a következő határozatot hozta:

A vezérő bizottság fölháborodással vett tudomást arról a példátlan vakmerőségről, melylyel a kormány az országgyűlés fölösztatása által és különösen a mai estilapokban megjelent nyilatkozatában nyílt és célszerűségi szempontok utmutatása szerint eldöntendő kérdésként tárgyalja az országgyűlésnek törvényes határidőn belüli való összehívását, holott az **feltétlenül alkotmányos kötelesség, melynek megszegése a királyi esküvel megerősített alkotmány nyílt és tudatos megsértését jelentené.** Az alkotmányos lelkiismeretnek megütközéséhez pedig, amely az alkotmányos kötelesség megszegésének semminemű indokát sem fogadhatja el, a **legmélyebb erkölcsi fölháborodás járul.**

A félhivatalos indokolás kihívó lelkiismeretlensége, mely a törvényekben és alkotmánybiztosítékokban a kormány által végbe vitt gázolást a törvényes rend helyreállításának, az alkotmány megvédésére irányuló védelmet pedig bűnös izgatásnak nevezi. A kormány a kedélyek izgatottságát hozza fel a nemzet jogai elkobzásának ürügyéül, hogy a nemzet akaratát, törvényszabta jogát képviselőválasztáson ne nyilváníthassa, holott a kormány még tegnap az országszerte uralkodó külső nyugalmat, népünk higgadt törvénytiszteletének és politikai érettségének e fényes bizonyítékát saját politikájának igazolására igyekezett fölhasználni, melynek valódi értelmeként fölhalmozott valótlanságok tömegéből csak az a gondolat domborodik ki, hogy a kormány akkor fogja a válasz-

tások elrendelését javaslatba hozni, amikor majd reményt táplál, hogy a választások eredménye az ő akaratának megfelel.

Mivel pedig ekkép az új országgyűlés összehívása olyan föltételhez köttetik, melynek bekövetkezését józanul maguk sem hiszik, a nyilvánvaló gyakorlati eredmény csak az lehet, hogy a nemzet beláthatlan ideig törvényes képviselét nélkül maradjon és ellenőrzés nélkül a hatalom jelenlegi bírlalói önkényének legyen kiszolgáltatva. A nemzetnek nincs ma olyan szerve, amely az alkotmány ellen a nemzet nevében törvényes illetékességgel tiltakozhatnék. De a vezérő bizottság meg van győződve, hogy a közlelkiismeret jóvá fogná hagyni ezt az ő tiltakozását és reméli, hogy e tiltakozás hangja el fog jutni oda, ahol nem akarhatják az alkotmányossággal való nyílt szakítást, mely a trónt és a nemzetet az örvény szélére vezetné.

Eötvös Károlyt lehurrogták.

Nagy-Körös-ről táviratozzák: Eötvös Károly ideérkezett. Megérkezése után nyomban tanácsot tartott pártja vezető embe-reivel. Délelőtt Eötvös Károly beszámoló beszédet akart tartani, de a közönség zajos lármával lehetetlenné tette beszédét. A párthivei körében elköltött ebéd folyamán zajosan ünnepezték Eötvöst. A délutáni márciusi ünnepélyen is beszélni akart Eötvös, de a közönség ismét lehetetlenné tette neki a szólást. A délután folyamán Eötvös Károly visszautazott Budapestre.

Politikai mesék.

Ma megint szárnyra kelt az a hír, hogy Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke már a legközelebb otthagyja állását és helyét Kristóffy Józseffel töltik be. Ez valószínűtlen, mert Kristóffy József aligha fog letérni az aktív politikáról. A kombinációk világába tartozik az is, hogy Kristóffy helyét Rudnay Béla foglalná el a miniszteri székben és Rudnay Béla helyébe akkor Buth Károly miniszteri osztálytanácsos nevezetnék ki. A legkalandosabb kombináció pedig az, mintha a kormány tiltott politizálás címén feloszlátná a budapesti ügyvédi kamarát és a kamara ügyeinek vezetésére Solyom Andor igazságügyminiszteri titkár személyében királyi biztost küldene ki.

Megszüntetett kormánybiztosság.

Kolozsvárról táviratozzák: A belügyminisztertől ma Kolozsvár város közönségéhez leirat érkezett, amely Csáky Zsigmond gróf kormánybiztost megbízatásától saját kérésére fölmenti, minthogy a polgármester a rend fentartásáért elvállalta a felelősséget. Kolozsmegye területére Csáky gróf kormánybiztosi kinevezése továbbra is érvényben marad.

Aradtól Pestig.

Ezelőtt harmadfél esztendővel történt Aradon, hogy valahol az indóház tájékán építkezés folyt. Nagy volt a kánikula, hir alig alig akadt horogra. A riporterek istenének különös kegyelméből azonban a fentemlített építkezésnél egyik napszámásra ráesett egy gerenda és elörte a látát. A szenzáció esetet természetesen megirtuk, — sőt, hogy leleplezést is tegyünk, — mint a nap egyetlen hírét, nagy kéjjel irtuk meg.

Két héttel ezen európai szenzáció után a bécsi Zetű a következő hírt közölte:

— Nagy katasztrófa egy építkezésnél. Aradról táviratozzák nekünk: Egy itteni építkezésnél a rosszul felállított állvány nagy robajjal összeomlott és a súlyos gerendák nyolc munkást halálra sujtottak.

Akkor nagyot mulattunk a híren, amelynek kü-lönösen azért örültünk, mert megint volt mit írunk. Konstatáltuk, hogy mire a hír Aradról Bécsbe ér, — kü önösen kánikulában, — tekintélyesen meghízik.

Most azonban nincs kánikula, de a budapesti Alkotmány ma mégis a következő szelleműs hirt közli:

— Az aradi tisztviselők. Aradról ma távirati jelentés érkezett, mely Herczegh Mihály dr. egyetemi tanár urat juttatja eszünkbe. O tndvalemőleg rektorsága idején türeimtellenül követelte, hogy az egyetemi tanárok egyen ruhát kapjanak, a mindenkor rektor pedig főrendiházi taggá neveztesse ki. Az aradi tisztviselők is folyamodtak a város közgyűléséhez, hogy ne legyenek kénytelenek ezen-tul civilruhában járni, hanem színes egyen ruha simuljon önértetes mellükre. A városi közgyűlés elutasította a furcsa kérelmet, melynek sorsa pedig a nemzeti küzdelem mai nehé-z napjaiban mindennél fontosabb kérdésnek tűnt fel az aradi tisztviselők előtt. Ugy látszik, hogy Krivány sok mindent elsikkasztott annak idején Aradon, de a korlátoltságot, azt nem bántotta.

E hírből konstatálható, hogy nemcsak az alkotmány, de az Alkotmány is veszélyben van. Ez a szegény ország letett a klerikalizmus oltárára sok mindent, — de a jólérsétséget, azt nem tette le. Nagyra nőljön!

Az ügyvéd és a tanui.

(Jelky János bűnpöré.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 15.

Egy Aradról Budapestre származott, ismeri nevű ügyvéd: Jelky János dr. bűnpörével foglalkozott ma a pestvidéki törvényszék vádta-nácsa. Súlyos vádat emeltek az ügyvéd ellen: hamis tanúsítás büntette címén indult meg az eljárás, melynek előzményéről a következőket jelenti fővárosi tudósítónk:

A pestvidéki büntető törvényszék vádta-nácsa ma egy igen érdekes bűnügygyel foglalkozott. Még 1898 ban történt, hogy Tóth Mihály upesti vagyonos polgár meghalt. Halála előtt közjegyzői okirattal átiratta házá-t egyik lányára, Kuhár Istvánnára oly feltétel mellett, hogy az ő halála esetén két másik testvére mindegyikének ezer koronát köteles adni. Amikor Tóth Mihály 1898 ban meghalt, Kuhár Istvánné átadott kétezer koronát Jelky János dr. budapesti ügyvédnek, azzal a feltétellel, hogy az ügyvéd elégitse ki ebből az összegből testvéreit. Az egyik testvér, Kovács Mihályné elfogadta a pénzt, de a másik Molnár Benőné visszautasította. 1899-ben Molnár Benőné meghalt és ennek örökösai pört indítottak Kuhárné ellen.

A pört azonban elvesztették, mert Csányi Gusztáv ügyvédjelölt azt vallotta, hogy ő látta Molnárné nyu táját Jelkynél. Kihallgatták tanuképp László László nyugalmazott királyi ügyészt is, aki mint Jelky akkori irodavezetője azt vallotta, hogy ő jelen volt akkor, amikor Jelky kifizette Molnárnénak az ezer koronát.

A pörvesztes örökösök az elutasító ítéletben nem nyugodtak meg. Rájöttek arra, hogy Jelky 1899. július havában, tehát Molnárné halála után, bírói letétbe helyezte az ezer koronát, azzal az indokkal, hogy Molnárné ezt az összeget átvenni vonakodik. Találtak továbbá

egy 1900 ban kelt közjegyzői okiratot, amelyben arról volt szó, hogy Jelky az ezer koronát a kiskoru örökösök részére küldi.

Ezen bizonyítékok alapján Boros Mór dr. ügyvéd büntető feljelentést tett ugy Jelky János dr. ügyvéd, mint büntársai ellen hamis tanúsítás büntette címén s a vádirat ellen a terheltek által beadott kifogásokat ma délben tárgyalta a pestvidéki kir. törvényszék vádta-nácsa.

Hosszas tárgyalás után a vádta-nács a bizonyítékok elégtelensége okából megszüntette az eljárást. A magánvádlók képviselője, Boros Mór dr. felebbzett.

Arisztokrata nők tüntetése. Jelenetek a honvédszobornál

(Lövöldöző diákok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 15.

A budavári honvéd-szobornál ma izgalmas jelenetek játszódtak le. Az egyik délután történt.

A budai II. kerületi függetlenségi párt hölgybizottsága ma a budai honvédszoborhoz vonult, hogy megkoszorozza a szobrot. A hölgybizottsághoz csatlakozott két mág-nás asszony is: özv. gróf Andrássy Tivadarné és gróf Almássy Dénesné, a gyulai gróf felesége. Almássynét két fiatal leánya is elkísérte, akik koszorut vittek a szoborra.

Mikor a szoborhoz értek, rendőrök álltak utjukat. Ekkor kinos jelenetek játszódtak le. A hölgyek nem akartak megállni, de egy rendőr-ellenőr kikapta az egyik Almássy gróf kisasszony kezéből a koszorut és így szólt:

— Alássolgája! Most már elmehetnek!

Egy másik rendőr pedig rákiáltott a másik Almássy komteszre:

— Itt most nem lesz se verselés, se szavalás.

Gróf Almássy Dénesné erre Kossuth-nóta éneklésébe fogott s a többiek követték. A Kossuth-nóta hangjai mellett a Krisztinavárosi temetőben lévő honvéd síremlékhez vonultak a hölgyek és megkoszorozták a síremléket.

Este fél tíz óra tájban újabb tüntetések voltak Budán. Mintegy százötven egyetemi hallgató a pesti partól propellen ment át Budára és a Margit-hídnál kiszállva, a Diszterre vonultak, ahol a honvédszobor előtt akartak tüntetni. A teret azonban rendőrök tartották megszállva, mire a diákok elhatározták, hogy megvárják a rendőrség elvonulását. A diákcsoport a Matyás-templomhoz ment, ahol hosszabb ideig várakoztak. De a rendőrség időközben észrevette a diákokat, mire Kállay rendőrfelügyelő egy csapat rendőrrel hozzájuk ment és megkérdezte tőlük, hogy mit keresnek Budán? A rendőrfelügyelő kérdésére egy diák azzal válaszolt, hogy cigaretta vásárlás céljából jöttek Budára. A diák ezután egy huszfillérest nyomott Kállay rendőrfelügyelő markába és megkérte, hogy hozzon érte cigarettát.

Kállay erre felszólította a rendőröket, hogy verjék szét a csoportot. Ez meg is történt. A diákok kisebb csoportokban vonultak le a várból levezető lépcsőn. Amint lefelé haladtak, egyik ifju revolvert rántott és két lövést tett. Az egyik revolver-golyó

egy rendőr kalapját furta át, a másik a Mátyás-templom falába furódott.

Az időközben odaérkezett Máltás Hugó rendőrtanácsos erre kiadta a rendeletet, hogy a rendőrök az összes Pestre vivő utakat zárják el és mindenkit szólítsanak fel igazolásra.

A rendőrök hat diákot fogtak el, akiknél részint revolvert, részint törös botot találtak. A diákokat éjjélkor bevitték a főkapitányságra, ahonnan azonban igazolás után szabadon bocsátották őket.

Az egyházmegye nesztora meghalt.

(Orth József.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

A csanádi egyházmegyének gyásza van: Orth József tb. kanonok, ujszentannai plébános ma reggel fél kilenc órakor végelgyengülésben meghalt. Az elhunyt, aki kilencven éves életkort ért el, hosszabb időn át betegeskedett, úgy hogy az utóbbi években két segédlelkés látta el a plébánia teendőit. A halál perceiben is Römer Miklós és Kleitsch Mátyás segédlelkészek voltak mellett, akik a halálesetről táviratilag értesítették Németh József helyettes püspököt. Németh József részvétének kifejezése mellett Römer Miklós segédlelkészt bízta meg a plébánosi funkciók ideiglenes ellátásával. Az elhunyt temetése szombaton délelőtt tíz órakor lesz, amelyre odaérkezik az egész kerület papsága. A gyászszertartást valamelyik kanonok, vagy Kramp János dr. eleki főesperes fogja fényes segédlettel végezni.

Orth József, a csanádi káptalan tiszteletbeli kanonoka, szentszéki ülnök, arad-hegyvidéki kőrde-mesült esperes és egyházkerületi tanfelügyelő, gyémántmisés áldozópap és a csanádi egyházmegye nesztora volt. 1817-ben Ujaradon született, iskoláit Aradon, Nagyváradon és Szegeden végezte. 1836-ban fővitétetett a temesvári papnevelő intézetbe, ahonnan 1840-ben pappá szentelték. Segédlelkészi minőségben működött Pécskán, Versecen, Eleken, Ujaradon és Nagykikindán, majd 1850-ben kisoroszi plébánossá nevezték ki. 1868-ban Grabácra, 1871-ben pedig Ujszentannára nevezték ki plébánosnak. Itteni működése folyamán 1881-ben kerületi esperessé, 1889-ben szentszéki ülnökké, 1900-ban gyémántmiséje alkalmával a csanádi káptalan tiszteletbeli kanonokává neveztetett ki. 1904-ben Hemmen kanonok elhunytával ő lett az egyházmegye nesztora.

Orth József igazi lelkipásztora volt híveinek, akik szeretettel vették körül. Hivatásának élt, politikával sohasem foglalkozott és szívélyes modorával mindenkinek rokonszenvét megnyerte. Hosszu időn át Aradmegye törvényhatósági bizottságának is tagja volt. Végrendelét még nem bontották föl, nagy örökséget nem hagyhatott hátra, mert vagyonát rokona között még életében szétosztotta.

HIREK.

— Kossuth Ferenc állapota. Budapestről táviratozzák: Kossuth Ferenc állapota egyre rosszabbodik. A beteg pártvezért Müller Kálmán dr. orvostanár, aki évek óta kezeli, ma is megvizsgálta és tekintettel arra, hogy a beszéd is izgatja, megtiltotta Kossuthnak, hogy bárkit is fogadhasson. Kossuth ennek dacára fogadta a ma Budapestre érkezett Justh Gyulát, akivel a politikai helyzetről tanácskozott.

— Az Osztrák-Magyar Bank és a kamatláb. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A Bud. Tud.

jelentése szerint az Osztrák Magyar Bank főtanácsa ma délelőtt Bilinski lovag kormányzó elnöklésével Budapesten ülést tartott, amelyen Pranger dr. udvari tanácsos, főtitkár a pénz és az ércváltópénz helyzetéről jelentést terjesztett elő. A jelentés konstatálja, hogy a bankjegy visszafolyása az idén nem volt oly rohamos, mint az előző évben. A váltó benyújtások nem tüntetnek fel változást a múlt évvel szemben. A betétek magasabb összeget tesznek. Erre való tekintet nélkül leszállítható volna a kamatláb, a kamatmen és több mint 225 millió koronát tévő bankjegytartalékra való tekintettel, ha a kamatláb megítélése tekintetében egyedül és kizárólag a kamatmentes bankjegytartalék volna irányadó. Tekintettel azonban a belső piacnak még mindig jelentékeny pénzszükségletére, és tekintettel továbbá arra, hogy a belső szükséglete első váltókban megközelíti a bankkamatlábát és különös tekintettel a külföldi váltóárfolyamnak és a hozzánk legközelebb álló piacok pénzének magas állására, az Osztrák-Magyar Bank tovább is tartózkodást kénytelen követni. Bármennyire szeretné is a bank vezetősége kedvező helyzet beállításával a hazai gazdaság érdekében a bankkamatláb mérséklését kezdeményezni, mégis ilyen körülmények között ez idő szerint el kellett állnia. A főtanács ennél fogva elhatározta, hogy e kérdés felett való vitát elnapolja és a főtitkár jelentését tudomásul vette.

Az ülésről a következő hivatalos közzététel adták ki: Az Osztrák-Magyar Bank mai napon Bilinski lovag kormányzó elnöklése alatt tartott főtanácsai ülése Banger dr. udvari tanácsos, vezértitkár által a pénz- és ércváltópénz helyzetéről tett beható jelentését tudomásul vette. Kamatláb változtatását célzó indítvány nem tételet.

— Az új kölcsön. A félhivatalos Bud. Tud. jelenti: Egy bécsi lapnak az a híre, hogy a kormány új függő kölcsönt szándékozik felvenni, teljesen valótlan. Ilyen kölcsön felvétele az állam jelenlegi pénzügyi helyzete mellett egyáltalában nem szükséges.

— A lapok és a tőzsdék. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A lapok árusítása tekintetében ma Sélley Sándor államtitkár tudomásul vette a magyarországi dohányárusok szervezetének azon kérelmét, hogy a napilapok árusításától egy további betiltó rendelet kiadása esetén a dohánytőzsdések ne tiltassanak el. Az esetben, ha ilyen irányú rendelet kiadtnék, úgy az államtitkár figyelembe fogja venni a dohányárusok szervezetének kérelmét. Egyébiránt Sélley kijelentette, hogy a lapoknak a dohánytőzsdékben való árusításának betiltásáról egyelőre szó sincs.

— A tűzértség új felszerelése. Bécsből táviratozzák: A N. Fr. Pr. mai esti lapja jelenti, hogy az osztrák-magyar tűzértséget valószínűleg még az idei év folyamán az új ágyukkal szerelik fel. Az 1905. évi ágyumodell tudvalevőleg kész, a kísérletek fényes eredménnyel jártak, minden intézkedés megtörtént, hogy mihelyt a kormányok a szükséges összeget folyósítják, azonnal meg lehessen kezdeni az ágyuk gyártását. Szakkörökben általános a vélemény, hogy az új tábortábori ágyuk nem maradnak a nagy államok új ágyui mögött, sőt bizonyos tekintetekben jobbak azoknál.

— Zsinati választások az aradi egyházmegyében. Az aradi görög keleti román egyházmegye területén ma választották meg az egyházmegyei zsinat egyházi képviselőit. Az eredmény csak ott ismeretes, a hol egyhangú választás volt, mert a választások skrutiniumát

csak a jövő héten tartják meg. Az aradi esperességben, a melynek képviselője eddig Csorogvári Román papnevelői igazgató volt, Beles Vazul aradi esperest választották meg. A gyulai kerület Csorogvári Román papnevelői igazgatót, a borosjenői esperesség Pópvits György szentszéki előadót választotta meg; a többi eredmény még nem ismeretes. A világi képviselők választását vasárnap tartják meg.

— A szociálisták — Petőfinék. Budapestről jelentik: A magyarországi újjászervezett szociáldemokrata pártnak egy nagyobb küldöttsége ma, a hajnali órákban a Petőfi szobor elé vonult, a hol a párt nevében Porkó Sámuel rövid beszéd kíséretében hatalmas koszorút helyezt a nagy költő szobrának talpzatára. A koszorú szalagján ez a fölírás volt: „A magyarországi újjászervezett szociáldemokrata párt — 1906. március 15-én Petőfi Sándor emlékeztetének.”

— Az állami vasművek. Budapest-ről sürgönyzik: A kormány elvileg megállapodott, hogy az állami vasművek bérbevételére tett ajánlatokat figyelembe nem veszi és a vasműveket állami kezelésben megtartja.

— Tél—tavasz—tél. Április még két hétnyire van, de az időjárásnak szeszélyessége előbb köszöntött be. Áprilisibb időjárást, mint a mai volt, elképzelni se lehet. Mintha egyenesen a meghülésre hajló emberek becsapására ugrott volna fölöránkint a téliből a tavaszba és vissza. Hajnalra sűrű hópehelytől fehéredett a levegő; mintha a tél utolsó maradékát szórta volna széjjel. Délelőttre a havazás megszűnt s tizenegy órára tavaszi mosolygásra nyílt a nap. Eoybe, meleg idő lett, a meleg semmivé olvasztotta a reggel született hórétegeket s kicsalta a szendergő felöltőket. De a verőfény rövid életű volt: délutánra a tél újra kiadta „az előrehaladt szezon” folytán felhalmozódott képletét s bő havazás indult meg. Havazott, havazott, akárcsak fehér karácsonyra készült volna. Havazik, — s a hogy indult, biztos, hogy reggel újra napos tavaszi hajnalra ébredünk.

Hó esett ma és tegnap az országnak csaknem minden részében. Békés Csabáról sürgönyzik: Az éj folyamán sűrű hó esett. Az Alföldi Gazdasági Vasut Csanádapáca felé a nagy hó miatt nem közlekedhetik. — Resicáról táviratozzák, hogy kora reggel óta sűrű hó esik. A hó magassága már mintegy 20 cm. — Tittelről jelentik, hogy tegnap óta ott óriási hó vihar dühöng. A Tiszán az épülőfélben lévő hajóhidat teljesen szétszedte. — Tenkéről jelentik: Itt erősen havazik. Az utak hóval vannak borítva. — Mátészalkáról jelentik: A múlt éjjel erős fagy volt; az éjjel sűrűn havazott. — Zombolyáról jelentik: E hó 18-án oly erős szélvihar dühöngött, hogy sok háznak a tetjét leemelte. Egy nagy tűzfalat is összedöntött, amely egy kis leányt életveszélyesen megsebesített. — Trencsénből jelentik, hogy ott nagy hóvihar van.

— Új főügyési helyettes. A király Lászy Viktor dr. gyulai kir. ügyésznek a kir. főügyési-helyettesi címet és jelleget adományozta.

— Katasztrófa és sztrájk. Lensből jelenti a Havas-ügynökség: Courrieresben a mentési munkálatokat egész nap folytatták. A mentők önfeláldozóan ereszkednek le a mélységbe és nem törődve a veszélyes kigőzölgésekkel, hozzáik felszínre a halottakat. Esetleges járvány elkerülésére a legmesszebbmenő intézkedéseket tették. A bányamunkások szindikátusát a sztrájk-nak hirtelen kitörése nagyon meglepte, mert a jelenlegi pillanatot nem tartja alkalmas-

nak a sztrájkra. A holnap összeülő kongresszus elé fogja a pártkérdést terjeszteni és amennyiben a kongresszus azt határozná, hogy a követeléseket terjeszszék a társaságok elé, úgy ezek válaszára függne, hogy a munkát folytatják-e vagy a sztrájkot.

Lens-ből táviratozzák: A párisi tűzoltóság, amely magával hozott készülékeit nem használhatja, most a német mentőknek segédkezik. A mentési munkálatok annál nehezebbek, minél inkább közelnek a tűz színhelyéhez. — A tárnák és környékük borzasztó hullaszaggal vannak telve. A prefektus azt az utasítást adta, hogy a felszínre hozott holttesteket egy órán belül el kell temetni. Ma délelőtt a 3-as számú tárnában háromszáz bányász holttestét találták.

— **Damjanich-szobor Szolnokon.** Ezelőtt két évvel Bagossy Károly kir. tanácsos, alispán előnőlete alatt megalkult Szolnokon a Damjanich szobor-bizottság, mely gyűjtést indított a hős tábornok szoboralapjára. A szobor a szolnoki szabadságterem nyerne elhelyezést, ott, ahol Damjanich az osztrákok ellen legfényesebb fegyvertényét aratta, a honvédtér áztatta helyen. A gyűjtés szép eredménnyel járt, amennyiben a szoborra több mint harmincezer korona gyűlt egybe. Horvai János és Szamolovszky Odön szobrászok és Pogány Móríc műépítész egy Damjanich lovas-szobor vázlatot készítettek és ezt a szobor bizottság elé terjesztették azzal, hogy az esetben, ha a bizottság a szobor munkálataival őket bízná meg, hajlandók lennének egy Damjanich lovas szobrot bronzból öntve hatvanezer koronáért elkészíteni. A szobor-bizottság tegnap tartott ülésében kimondta, hogy lovas-szoborra elegendő pénze nincs, a Horvai-féle vázlatot el nem fogadja és őket a szobor elkészítésével meg nem bizza, hanem érintkezésbe lép több fővárosi művészszel, kikkel megfogja állapítani a szoborra vonatkozó feltételeket és ezután kiírja a nyilvános pályázatot.

— **Budapest a francia bányász-szerencsétlenség áldozatainak.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Budapest székesfőváros tanácsa ma délelőtt 5000 koronát szavazott meg a franciaországi Courrières-i bányász-szerencsétlenség áldozat hátrahagyott családtagjai részére. Együttal javasolja a tanács, hogy a főváros közgyűlése részvétlirtóintézzon az ottani hatóságokhoz.

— **Eljegyzés.** Kútyai Kálmán Szentesről eljegyezte Wisinger Erzsébet kisasszonyt Makón.

— **Kossuth-ünnep Eszéken.** Eszékről táviratozzák: Az itteni vasuti tisztviselők sok más magyar részvételével a Royal-szálló disztermében fényes Kossuth-ünnepet rendeztek az este. Több mint 800 ember volt jelen. Az ünnep igen lelkes hangulatban telt el. A horvátok közül senki sem jelent meg, még a fiumei rezolúció hívei sem. Nevezetesen, hogy a városi tanács az idén be akarta tiltani a Kossuth-ünnepet és csak akkor engedélyezte, a mikor a küldöttség panaszszal fordult Mihalovics főispánhoz és garanciát vállalt a rend fenntartása iránt.

— **Nemesítési statisztika.** Egyik bécsi lap érdekes statisztikát közöl a magyarországi nemesítésekről s mindjárt hozzá is teszi, hogy nincs ország, ahol annyi embert emeltek volna nemesi rangra, mint Magyarországon. A statisztika szerint 1867 óta 800 család kapott nemesítést, s feltűnő, hogy különösen az utóbbi években történt tömeges nemesítés. 1867-től 1874-ig minden 3-4 hónapra esik egy nemesítés, 1875-től 1894-ig 2 hónapra 3 nemesítés jut, 1895-től 1906-ig (Bánffy alatt) havonta átlag 3 nemesítés történt, 1899-től 1903-ig (Széll alatt) havonta 1 nemesítés és 1904-1906-ig (Tisza alatt) havonta 5 nemesítés történt. A Nagy Iván-féle Almanach 9666 nemesi nevet sorol fel, de a régi nemesi családok egy része már kihalt. A statisztika megjegyzi, hogy az utolsó harminc év nemesítettjei közül tíz százalék zsidó.

— **Változás a Goldschmidt-cégben.** Ily című hírlapra vonatkozólag annak közlésére kértünk föl, miszerint nem áll az, hogy Goldschmidt Sándor önálló üzlet létesítését tervezi.

— **Egy urlovas halála.** Gömörly Viktor, a nemrégiben még sokat szerepelt urlovas, huszonhét éves korában Budapesten meghalt tegnap. Az elhunyt urlovas leginkább a Pejachevich-s az Esterházy-istállóknak lovagolt. Győzelme mindig meglepetés volt. Gömörly megfordult az aradi versenyeken is.

— **Előadás a szőlősgazdáknak.** Hirt adtunk már azon szakelőadásról, amelyet az Arad-hegyhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete a szőlők műtrágyázásáról e hó 18-án, a gazdasági egyesület székházában fog rendezni. Az egyesület ez uton is meghívja úgy a tagokat, valamint általában mindazokat, akik az előadás tárgya iránt érdeklődnek.

— **Beteg festőművész.** Budapestről jelentik: Bihari Sándor hírneves festőművész régebbi idő óta súlyos ideg-bajban szenved. A napokban állapota oly rosszra fordult, hogy hozzátartozói kórházba vitték a beteg művészt.

— **Podubáné.** Az aradi rendőrség ma ismét letartóztatta Poduba Jócánét, aki közismert alakja a büntető bíróságnak és hamis pénzterjesztéséért már több ízben ült börtönbüntetésre. A javíthatatlan asszony ma ismét ezen a címen került a rendőrség kezére, ahol tagadta, hogy tudatosan akart volna tudatolni a hamis husz és tíz filléreseken. A rendőrség már hosszabb idő óta kutatja a hamis pénzek elkészítőjét, de pozitív adatok hiányában mindeddig nem foghatta el.

— **Rablótámadás egy építész lakására.** Ilyen cím alatt tegnap megírtuk, hogy két ismeretlen ember támadást intézett az Alsó molnár utcában lakó Horváth József építész és ennek felesége ellen. A rendőrség ezen híradásunk folytán ma két detektívet küldött Horváthhoz, aki előadta nekik az esetet. A rendőrség keresi az esti támadókat.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Magyar János körösbányai kir. járásbírói segédtelekkönyvvezetőt az alsójárai járásbíróshoz helyezte át.

— **Szerencsétlenség az iparvasuton Szászrégen-ből táviratozzák:** A Goldfinger és Tepánssky cég általüzemben tartott gőrgénevölgyi h. é. iparvasuton ma éjjel egy kocsi tengelye eltört, aminek következtében az egész tehervonat kicsiklott. Egy fékezési életét veszítette, egy munkásnak mindkét lábát, egynak pedig a jobb kezét vágta el a vonat. A negyedik vasuti alkalmazottnak mellkasa teljesen összezúzódott. A szerencsétlenséget a kocsi kiterhelése okozta. A forgalmat beszüntették. A vizsgálatot megindították.

— **Pincetűz a Deák Ferenc utcában.** Ma délután fél ötkor Sebessy Ferenc aradi műasztalos Deák Ferenc utcai házában egyik pincehelyi ségében kigyuladt az ott felhalmozott forgács. A házbelsőleg rögtön észrevették a tüzet és értesítették a tűoltóságot, amely teljes felszereléssel Szankovits Milos parancsnok vezetésével nyomban kivonult és husz perc alatt eloltotta a tüzet. A rendőrség részéről megjelentek Masszig Emil és Moldován Odön hadnagyok s megállapították, hogy a tüzet egy eldobott gyufa vagy szivarvég okozta. A kár jelentéktelen.

— **Akivel senki se tud beszélni.** Metr Szuhajlov (Galicia) illetőségű fiatal munkás Vidne Csalnak nevű társával napszámban dolgozott Magyarországon különböző részlein és

rövid idő alatt szép pár forintot gyűjtöttek össze. Szeretett vagyonkájukkal hazafelé tartottak Galiciába és utjukban ma Aradra érkeztek. Metr Szuhajlov felhasználván a megállási időt, leszállt a vonatról, hogy eleséget vegyen magának. Közben annyira elbamészkodott, hogy a vonat megindulását nem vette észre. A lemaradt utas kétségbeesetten futkározott fel és alá a perironon és mindenkit megszólított, de az oroszul beszélő fiut senki sem értette meg. Nagysokára akadt egy szerbül tudó vasuti tisztviselő, aki kelő gesztusok kíséretében megértette a fiut; előadta, hogy az összes pénze és iratai társánál vannak és ennek folytán nem utazhat tovább, mert csak negyven krajcár van a zsebében. A tisztviselő a rendőrségre kísérte a fiut, ahol kiakarták hallgatni, de senki sem tudott beszélni vele. Hosszas faggatás után egy rendőrtisztviselő csak annyit tudott megérteni a fiu előadásából, hogy haza akar menni és hogy vele utazott társát Vidne Csalnaknak hívják. A rendőrség holnap kényszerrel levéllel fogja hazájába küldeni Metr Szuhajlovot.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgáló bizottsága március hó 25-én Aradon képesítő vizsgálatot tart.** A vizsgázni akarók közülön felszerelt kérvényeket a m. kir. iparfelügyelőséghez, Arad, Rakóczi-utca 20. szám I. emelet nyújtják be. Az előnökség.

— **Legújabb mintázatu angol, francia zephir és batistból készitenek urifehérműveket,** angol női ingblusokat mérték után a legkitűnőbb szabás szerint, melyek a legmagasabb igényeknek is megfelelnek, Beretvas és Sariós Budapest, IV. Váci-utca 17. 3937

— **Szép fogakat csakis a Dentolim fogcreme** használata biztosít. Vojtek és Weisznál. 112

NAPIREND.

Március 16. Péntek. Róm. kath. naptár: J. gy. emi. — Protestáns naptár: Heribert. — Görög keleti naptár (március 3.): Eutróp. — A nap két óra 14 perckor, — nyugszik 6 óra 4 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Éjjeli fagy, sok helyütt csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Az O. M. K. E. közgyűlése.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés harmadik rendes közgyűlését március hó 25-én, vasárnap délelőtt fél tíz órakor tartja meg a budapesti Aru- és Értéktőzsde új palotájában. A közgyűlés tárgysorozata a következő: A választmány jelentése. Az 1905-ik évi zárszámadás és a számvizsgálók jelentése f-letti határozathozatal és a felmentvény megadása. Az 1906-iki költségelirányzat megállapítása. 18 fővárosi és 21 vidéki, további 5 vidéki választmányi tag, végül a számvizsgáló bizottság 5 tagjának megválasztása. Bérkezett indítványok. Az O. M. K. E., hogy tagjainak a közgyűlésen való minél nagyobb számban részvételét megkönnyítse, vasuti menetdíjkedvezményeket eszközölt ki, melyek szerint a közgyűlésre felutazó vidéki tagok hazulról Budapestre, valamint a visszautazásra a magyar királyi államvasutak és a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut magyar vonalain egy II. osztályra váltott jegy jogosít az I. osztályu utazásra; egy III. osztályra váltott jegy jogosít a II. osztályu utazásra; egy fél II. osztályu jegy jogosít a III. osztályu utazásra. A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság magyar vonalain egy II. osztályu Budapestre váltott jegy jogosít a Budapestre és onnan való visszautazásra a III. osztályon, egy I. osztályu Budapestre váltott jegy jogosít a Budapestre és onnan való visszautazásra II. osztályon. Az utasok úgy a magyar államvasutakon, valamint a kassa-oderbergi és a déli vasuton is a gyorsvonatokat is használhatják. A kedvezményes jegyek váltásához szükséges igazolványokat az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés központi irodája (Budapest, V. Széchenyi-u. 1.) szolgáltatja ki. Ezenkívül a központi iroda megfelelő számú igazolványokat bocsát a vidéki kerületek vezetőségeinek is rendelkezésére, hogy a tagok, valamint a kereskedelmi társulatok és kamarák közgyűlési delegáltjai ott is kivehessék igazolványaikat. Az igazolványok az aradi kerületek titkári hivatalánál Szabadság tér 7. sz. I. em.) e hó 19-étől kezdve vehetők át.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 15

Amerika $\frac{1}{4}$ magasabb. Kinálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 25.000 métermassza buza tartott áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás 12 órákor

Buza 1906. áprilisra	16.58—16.60
Rózs 1906. áprilisra	13.66—13.68
Zab 1906. áprilisra	15.86—15.88
Tengeri 1906. májusra	13.63—13.70
Új őszi buza 1906-ra	16.48—16.50

Zárás 6 órákor

Buza 1906. áprilisra	16.56—16.58
Rózs 1906. áprilisra	13.64—13.66
Zab 1906. áprilisra	15.72—15.74
Tengeri 1906. májusra	13.62—13.64
Új őszi buza 1906-ra	16.46—16.48

Irányzat lanyha.

Zárás 6 órákor

Csitrák hitelrészvény	670.50
Magyar hitelrészvény	792.75
Lezártbank részvény	513.25
Rima-Murányi vasút részvény	538.50
Csitrák-magyar államvasúti részvény	673.50
Köszl vasút	603.50
Városi villamos vasút részvény	325.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	11.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 15. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 128—130 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 136—138 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 136—138 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 134—136 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 137—138 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 134—135 fillérig.

Sertéselészék: Március 11. napján volt készlet 40,935 darab, március 12. napján felhajtott 960 darab, március 12. napján elszállított 171 darab, március 13. napján maradt készlet 41,724 darab.

A hizott sertéselészék irányzata: Csöndes.

hanem egy tellvér pesti gyerek, akinek minden mozdulata első pillanatra elárulja a fővárosi embert; aki még a betűvetés korára is tele tudóval fújhatja: „Posten jártam iskolába, térdig jártam a rózsába.”

— Pardon Lenke nagysád, de én azt hiszem, több a rózsá és szebb is itt a havasok aljában.

Sétét szemű ifju állt meg mellettük.

Csak az utolsó szavakat hallotta, de a gömbölyű barna szépség azt hitte, hogy talán az egész lelkes szóárada-nak fültanuja volt és minthogy a kegyetlen föld soh' sem szokott megnyitni kellő pillanatban, hogy szörnyű zavarunkkal együtt elnyeljen bennünket, egy közeli ajtónyíláson tűnt el, lángbaborult arcát a világért sem fordítva többé vissza.

A fiatalember diskkrét köhintésbe fojtotta balé a mosolygását — pillanat alatt tisztába jött a helyzettel — azután kifogástalan udvariassággal hajlott meg a leány.

— Pethó Lajos vagyok. Bocssáson meg, hogy akaratlanul így megzavartam csevegésű ket. A legszerencsésebb véletlen önt juttatta asztalszomszédnőmül s most épen felakartam használni a kedvező alkalmat, hogy bemutatassam magamat. Az alkalom ugyan elszaladt, — tette hozzá csendes mosollyal, — azért tehát kérem, ne írja az én rovásomra, hogy közbenjáró nélkül, csak így nyársolgárisan . . .

Magda nyugodt szívélinességgel nyújtott neki kezét, de a hangjából nem lehetett letagadni egy kis szelid maliciát.

— Hagyja el kérem! mondjuk, hogy pedagógus áll szemben a kartársával, nem pedig egy világi a szalonok rátartós Madyjével s mindjárt feleslegessé válik a helyzet további mentegetése.

A tanár az ajkába harapott, de azután különös, derűs sugár villant fel szemében.

A mint összetalálkozott a tekintetük, a leány szemében is kigyuladt valami sajátságos vilámszerű fény.

Aznap este Magda nagyon nyugodtan hajtott álomra barna fűrtös fejét. Meg volt elégedve magával.

Minden este beszámolót tartott önmagának a napi eseményekről s a lelke fehér lapjaira az emlékezés aranyos pennájával róta a sorokat.

A mai naplójegyzet így szólt:

— Tudja, érz, hogy el vannak ragadtatva általa s nagyra tartják benne a pesti gavallért.

Nos, én körülbelül felvilágosítottam róla, hogy azért vannak olyan furcsa felfogású halandók is — közjük számítom kicsinységemet is — akik többre becsülnék egy kérges tenyerű munkást, ha az máskülönben egészséges eszű, tiszta szívű, becsületes ember, mint a legényesebb cölinderű, rózsás körmű gavallért, ha az kifogástalan modorán s a lakkeipőjének legujabb szabásán kívül mással nem igyekszik bebizonyítani igaz uri ember voltát; ha hasznos munkával nem tudja magát értékesé tenni az emberiség javára.

Az bizonyos, hogy különnek tart s nem igen fogja keresni a társaságomat. Hisz' a többiek úgy bánnak vele, mint valami himes tojással: én meg . . .

Ejh! de mit törődöm vele.

Teltek, multak a napok. Az emlékezet aranyos pennájának mindíg csak akadt valami felírni valója.

A ma estei feljegyzésre könnyen rá lehetne fogni, amit egynemely vezércikkre szoktak mondani, t. i. hogy kemény tolla van az írójának.

— Nos hát igen!

Magda azt szerette volna tudni, hogy tulajdonképen mit akarhat Pethó. Mődjában állna elkerülni a társaságát, hisz ő a leány, amaz pedig a fiu polgárinál tanít — akár soha se is találkoznának. És mégis . . .

Ejh, különben így is jól van! Legalább lesz

egy kis érdekessége az én szürke napjaimnak is. Ha jó barátot keres bennem, a kivel eldiskurálhat, ám jól van. Hiszen ha egészen őszinte akarok lenni, el kell ismernem, hogy tartalmas érdekes egyéniség; nem tartozik a tucat emberek közé.

De ha — és itt dacosan rándultak meg Bános Magda ajkai — ha Don Juan babérait akarja egygyel szaporítani, ha hódító képességét akarja velem szemben gyakorolni, nos, akkor is helyt állok, tisztelt uram és biztosítom, hogy nem én leszek, aki utoljára nevetni fog.

Hogy Pethó Lajos szokott-e naplót vezetni, azt nem tudjuk; de az egészen bizonyos, hogy valahol, ha nem is fehér lapon, fekete betűkkel, nála is fel lett írva Bános Magda neve. Nem bágyadt holdfénynél szótt rózsaszínű ködfátyol képeket róla, hanem a modern ember tulajdon-tul világos analízisével boncolgatta legapróbb részletekig ennek a különös leánynak minden — eddig megismert — lelki tulajdonait s ezzel együtt a saját érzelmét, jobban mondva, a saját benyomásait is. Mert, hogy érzelméről volna szó nála, ezt egyelőre határozottan tagadta.

Hideg gunnyal végig cikázott agyán a főváros emléke: sok kisebb-nagyobb epizód, amelyeknek ő volt a hőse, de amelyekből soh' se ő került ki, mint vesztes fél.

— Nem megy az nálam olyan könnyen!

Valahol, mélyen a szívében, egy elsíratott, eltemetett emlék rezgett át és Pethó Lajos még egyszer elmondta lehajtott fővel, csendes szomorúsággal:

— Nem megy az olyan könnyen . . .

Egyszer, valamikor nagyon nehéz volt feledni, most meg hinni lenne nehéz.

De mit is higgyen? Hisz' nem mondott neki az a leány semmit.

Hogy néha, egy-egy önfeléd pillanatban olyan különösen néz reá; olyan csodálatos nedves fényben ragyognak a szemei, mintha imádkoznák.

Ejh!

Észrevette, hogy ábrándozásra kezd hajlani a természete, hát megparancsolta magának, hogy most három hétig nem fogja látni Bános Magdát.

Erős önfegyelmességgel birt, megállotta.

(Folytatása következik.)

Nemzeti Színház.

Bérlet 157. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1906. évi március hó 16-án:

KÖNYVES JENO mint vendég:

Othello.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare. Fordította: Szász Károly.

S Z E M É L Y E K:

Brabantio	Várnai Jenő.	Cassio	Beregi S.
Lodovico	Faludi K.	Jago	Könyves J.
Othello, a mór	Keszler Ede.	Emilia, neje	Veszprémié.
Desdemona	Kápolnai J.	Rodrigo	Delli Lajos.

Kezdete este 7 és fél órákor.

NYILTTÉR.*

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

Angol női
costüm kelmék

csak a kizárólagos
posztógyári raktárban
kaphatók.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Telefon szám 475.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad- Szeged. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., Gyorsm., H.M.V., H.M.V., V.V., H.M.V., H.M.V. and rows for various stations like Arad, Buzsák, Csátelep, etc.

Arad- Új-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motor v., V.v. and rows for stations like Arad, Ótvenes, Zimánd-Ujfalu, etc.

Szeged- Arad. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., Gyorsm., H.M.V., H.M.V., V.V., H.M.V., H.M.V. and rows for stations like Szeged, Új-Szeged, Szőreg, etc.

Arad- Brád. Table with columns for stations (Állomások), Személy., Vc., Tsz., Helyi motor v. and rows for stations like Arad, Ótvenes, Zimánd-Ujfalu, etc.

11. Borossebes-Buttyán-Menyházafürdő. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motorv., 602, 604, 606 and rows for stations like Borossebes-Buttyán, Szelezsán-Prezest, etc.

Mezőhegyes-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., V.V., H.M.V., V.V., H.M.V. and rows for stations like Mezőhegyes, Kamarás-major, Nesze, etc.

Menyházafürdő-Borossebes-Buttyán. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motorv., 601, 603, 605 and rows for stations like Menyházafürdő, Monyásza, Ravna, etc.

Kétegyháza-Mezőhegyes. Table with columns for stations (Állomások), H.M.V., V.V., H.M.V., V.V., H.M.V. and rows for stations like Kétegyháza, Bánkút, Megyesegyháza, etc.

Borosjenő-Csermés. Table with columns for stations (Állomások), Vegyes v., 412, 414 and rows for stations like Borosjenő, Csermés.

Csermés-Borosjenő. Table with columns for stations (Állomások), Vegyes v., 411, 413 and rows for stations like Csermés, Borosjenő.

Arad-Új-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motor v., V.v. and rows for stations like Arad, Ótvenes, Zimánd-Ujfalu, etc.

Kétegyháza-Új-Szt-Anna-Arad. Table with columns for stations (Állomások), Helyi motor v., V.v. and rows for stations like Kétegyháza, Elek, Otlaka, etc.

Arad-Brád. Table with columns for stations (Állomások), Személy., Vc., Tsz., Helyi motor v. and rows for stations like Arad, Ótvenes, Zimánd-Ujfalu, etc.

Brád-Arad. Table with columns for stations (Állomások), Személy., Vc., Tsz., Helyi motor v. and rows for stations like Brád, Körösbánya, Birtin, etc.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítések.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

645

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karátos aranyból és finom ezüsből, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulaszüst és mindennemű fém és inga, fa', ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület.

232

M. kir. szabadalmazott

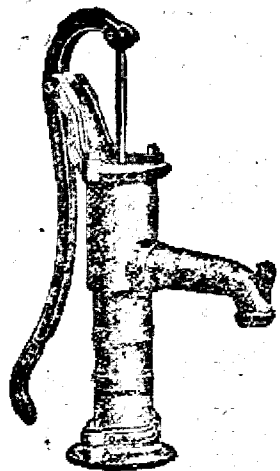
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár-árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyo szelepekkel. Közsegeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beül gummirozott kender-csövek legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Egy borprés eladó.

Valódi orosz, Caravan és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve.

Legkedveltebb fajták.

	csom.	Kor.
Különleges keverék kis	—	50
" " közép	1	—
" " nagy	2	—
valódi Popoff 4 sz. tuczat	7	—
" " 6 " "	5	—
" " 8 " "	4	50

Legkedveltebb fajták.

Rum	Jamaicai	üveg	Kor.
"	"	1/2 liter	1.70
"	"	1 " "	3.40
"	"	1/4 " "	2.70
"	"	1 " "	5.40
"	"Hungaria"	1/4 " "	1.—
"	"	1 " "	2.—

Valódi Jamaicai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedése 253

ARADON.

Felnöttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3861

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Hetil részletfizetésre

adok

órákat és ékszereket.

Kézpénzért veszek

órákat, ékszereket, törött aranyat, ezüstöt, gyémánt s briliántköveket.

Nagy órajavitó műhelyemben

minden 137

órajavitás 80 kr.

Zsebóra üveg 10 kr.

Schwimmer Albert

órák és ékszerész Arad,

Szabadság-tér 5--6. szám alatt.

(Pótl. kávéház mellett,

Fiume kávéházzal szemben.)

Tégla,
Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenzre téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255.

Gyári " 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. Irodámban, vagy Rákóczy u. 28. sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műtám vezet. 84

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált

Palermo pörkölt-kávéból,

amely úgy fejes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom, ize, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés; eredeti 1/4 és 1/2 kilós csomagolásban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésében kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni; minden csomag cégem nevével és ólompecsétemmel van ellátva. 195

Kérem a céget nem össze-

téveszteni!

Úraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó bundákat, háló-, ebédlő- és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kiváncra hazhoz is megyek. Frack öltönyök kölesöndj mellett kaphatók.

ROTH A.

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC“ mellett. 221

Kérem a céget nem össze-

téveszteni!

Hogy könnyen megismerhesse!

Kirakataim föltünő kékre festetem.

Új rőfös- és női-divat áruházamban remek választékot talál az alant jegyzett cikkekben:

Ilyen alkalom még nem volt — és nem is lesz soha!

120 és 140 cmtr széles finom elegáns ruha és costüme kelmék. **Óriási nagy választék és meglepő olcsó árak!** Több ezer vég mosó és francia delainok, minden képzeletet fölülmuló mesés olcsó árban 20 krajczárnál kezdődik. Fehérnemű osztályomra különösen fölhívom a m. t. közönség b. figyelmét, asztalnemüim valódi finomított damaskból készültek. Csipkék, szalagok, valamint az összes hozzávaló cikkek eddig még soha nem létezett árért.

HEGEDÜS ÁRMINNÁL

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, 13 vértanu szoborral szemben.

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!

141—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épület déli oldalán az első emeleten lévő, jelenleg Vajda Bónó által bérelt 2. számú 3 utca, 1 elő, és 1 cse lédszobából és megfelelő mellék-helyiségekből álló lakásnak 1906. évi márczius 1-től számítandó 3 évre való bérbeadása iránt 1906. évi márczius hó 26 án d. e. 10 órakor árverést tart, azonban ajánlatok ezen idő letelte előtt is bármely napon a gazdasági ügyosztálynál megtehetők.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi bér és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétnek figyelembe, ha azokhoz a bécampénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi márczius hó 12 én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel, s. k.
aljegyző

3706—1906. kh.

Hirdetmény.

Az ásványolajak szállítása és tartása tárgyában kiadott 112771/IIIc—1905. számú Belügyministeri rendelet élethejéptelési ideje, mely 1906. márczius hó 1-én kezdődött meg, a f. évi február hó 25-én kelt 19961/1906—III c. számú Belügyministeri rendelettel a további intézkedésig felfüggesztve lett.

Arad, 1906. évi márczius hó 9 én.

Sariot,
főkapitány.

1409—1906 t. vi. sz.

Hirdetmény.

Az alulírott kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az elvezet edl. simánci 690. és ottlakai 291. sz. telekjegyű könyveknek tervezetét a kebelbali telekkönyvvezető a 18058—1880. sz. igazságügyministeri rendelet 3. §. 1. és 3. pontja és 4. §-a alapján elkészítette, hogy a tkvi hatóság ezen tervezeteket elfogadta s közzétételüket elrendelte és hogy az elkészített telekkönyvek má naptól kezdve 1906. évi május hó 6-ig bezárólag terjedő határidő alatt az alulírott bíróság telekkönyvi irodájában megtekinthetők s ennélforva felhivatnak mindazok, akik a tervezetek összeállítására nézve kifogásokat óhajtanak emelni, hogy ezeket az említett helyen és idő alatt annál is inkább tegyék meg, mert ellenkező esetben azon jogok, melyek a felszólalási határidő alatt nem érvényesítettek, olyan személyek ellenében, kik időközben nyilvánkönyvi jogokat jóhiszeműleg szereztek, nem érvényesíthetők.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Kisjenőn, 1906. évi márczius hó 8-án.

Tabajdy,
kir. ítélőtáblai bíró.

856

Rozsnyay Vasas China bora

kitünő hatású gyógybor, vérszegénység, sápkór, idegesség ellen.
Fél literes nagy üveg ára 3 kor. 50 fillér.

SERAIL-CREME

nappali használatra.

Az arcot fehérré és üdává teszi. Általánosan elterjedt és kedvelt szer. Egy tégely ára 1 korona.

Köhögés, elnyálkásodás ellen kitünő hatású a
Rozsnyay-féle

HAJDU TEA.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható valódi minőségben:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 242. szám.

Új és használt kerékpárok

242

kedvező havi részletfizetésre legolcsóbban kaphatók

KALMÁR JÓZSEF

ARAD, Salacz-utca 2. sz. műszerésznél ARAD, Salacz-utca 2. sz.

Villanycsengő és telefon berendezések, ezeknek szakszerű javítása jutányosan eszközöltetik. — Nagy javító műhely.

Városi és megyei telefon 242. szám

Kedvező havi részletfizetések!

Kedvező havi részletfizetések!

APRÓ HIRDETÉSEK.

A k i n e k

Ismerettség híján

házaslátra,
szelvényre,
költségre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsára,
vínzellőre,
kerítésre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
ház- vagy
irodasszolgára,
pénzbesszédre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

A k i

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabban ér széli, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Csinosan butorozott

külön bejárati szoba azonnal kiadó
Andrássy-tér 20. sz.

Szép írású irodatiszt,

ki a magyar német és román nyel-
veket érti, lehetőleg a liszt szak-
mából kerestetik. Ugyanott egy
hatal, megbízható fűszerkereskedő
segéd is felvétetik. Ajánlatok bizo-
nyítvány másolatokkal Arad, posz-
talfiók 46. sz. alá küldendők. 841

Jóforgalmu szatocsüzet

Teleky-utca 25. szám alatt el-
adó. 730

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Egy rövid zongora

eladó Neumann Antalnál, Deák Fe-
rencz-utca 36. sz. alatt. 793

Szavaltok márczius 15-ikére

a Kovács—Maurer-féle iskolai sza-
való könyvben. — Ára bérmentes
küldéssel (pénzt előre beküldve 50
fillér.) Ingusz I. és Fia könyvkeres-
kedésében, Arad. 235

Eladó

Ó-Paulison 1 hold termőképes
szőlő 8857 tővel. Bővebbet Gencsi
Gusztáv, Ó-Paulis 327. szám. 887

Eladó

jutányos áron téglá és épületla-
anyagok, melyek a gyártelepi szesz-
raktár lebontásából származnak,
Ségs, Pécskai-ut 21., Werner Im-
rénél. 853

Nősülni óhajt

önálló saját házzal bíró vendéglős
18—24 év közti urileánnyal, aki
nek 8—5000 frt készpénz hozomá-
nya van. Névtelen levélre válasz
nem adatik. Címe „Tugár“ felige
alatt Arad, Posterestant. 854

Eladó szőlő.

Kuvin községben a hegyen, jó he-
lyen egy termőszőlő 6000 tőkével
2500 forintért eladó. Venni szán-
dókozók forduljanak a tulajdonos
hoz Mihaleovics Györgyhöz, Mika-
lakán 2. sz. (Aradmegye.) 855

Aki akar

évente

5000 koronát keresni,

az küldje ajánlatát

SW. 500. WEISZ & C.
Mannheim.

738—1906. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
a kisjenői kir. járásbírósnak 1905
évi V. 485. számú végzése követ-
keztében Dr. Ardeleán Kornél ügy-

Rohitsi „Styriaforrás“ gyógyviz.

Gyomerdaganatok és görcsök, Bright-féle tüdőgyulladás, Hörg és gégebántalmak, Gyomor és bélhurut, Csukorbetegség, Nehéz székelés, Májbajok ellen.

Orvosilag ajánlva!

Nagyszerű eredmények!

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, Báthory-utca 8. 3944

véd által képviselt Laszk Gavrilla
javára, Marosán Péter és Marosán
Mihály ellen 21 K. 60 fill. s járú-
lékai erejéig 1905. évi december
hó 11 én fogantatosított kielégítési
végrehajtás utján felü fogiatt és
685 koronára becsült következő
ingóságok, u. m.: lovak, kocsi,
buda stb. nyilvános árverésen el-
adtnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir.
járásbírósnak 1905. évi V. 485/2
számú végzése folytán 21 kor.
60 fill. tőkekövetelés és eddig ösz-
szesen 59 koronában bíróság már
megállapított költségek erejéig,
Sékudvaron leendő eszközlésére
1906. évi március hó 31 ik napjá
nag délelőtti 10 órája határ
időül kitézetik és ahhoz a ven-
ni szándékozók ezennel oly meg-
jegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi
LX. törvénycz. 107. és 108. §-ai
értelmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén
becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az előírt végrende-
lő ingományt mások is le- és fel-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árve-
rés az 1881. évi LX. t. cz. 120.
§-a értelmében ezek javára is elren-
deltetik.

Kelt Kisjenőn, 1906. évi már-
czius hó 12. napján.

Balassa Béla,
kir. bír. végrehajtó.

857

142—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke az Erzsébet külvárosban
épülő községi elemi fiúiskola ré-
szére szükséges iskolai butorzat s
különféle berendezési tárgyak szál-
litásának elvállalása iránt folyó évi
márczius hó 19 én d. e. 10 órakor
árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 4195 korona.
Bánatpénzül leteendő a kikiáltá-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta
a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékei van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi márczius hó
12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

PÉNZI BAUER ANTAL PÉNZI

hatóságilag engedélyezett közvetítő intézete

Aradon, Boros Béni-tér 17. szám.

Elismert legolcsóbb pénzkölcsön

földbirtokokra, városi bérházakra és bért nem jövedelmező házakra, már 300 koronától a legmagasabb összegig.

Tőkekamat törlesztéses kölcsön

10, 15, 20, 30, 65 évig 4%, 4½% földekre, 6%, 6½% házakra, p. o. 50 évi tőkekamat törlesztésre
fizet évente 100 korona után 5 korona 46 fillért és 50 év mulván kifizette a tőkét és kamatot
és mivel sem tartozik. Az adós bármikor felmondhat, csak egy ½ évi felmondással, az intézet ellenben nem.
Előleges költség nincsen, a bekebelezési költséget kívánatra előlegezem. A drágább kamatu tartozásokat
konvertálom. Gyors elintézés, jutányos kiszolgálás. — Továbbá állami, megyei tisztviselők, vasutasok, katoná-
tisztok 1800 korona törzsfizetés után kapnak már kölcsönt 1800 koronát fizetéselőjegyzésre, nyugdíjasok is kapnak
1100 koronától kezdődik a kölcsön. Válaszbélyeg csatolásával felvilágosítás ingyen. Földhitelet csak telekkönyv és
kataszteri birtokiv szükséges, házakra telekkönyv, házbérvallomás. — **Üzletszerzők kerestetnek.**

306